

ЧОРТКІВСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

вул. Т.Шевченка, 23, м. Чортків, 48500, тел.: (252) 2-02-92 факс: 2-02-92
E-mail: 04058427@mail.gov.ua, Web: <http://www.oda.te.gov.ua/tchortkivska> Код згідно з ЄДРПОУ
04058427

№ _____ На № _____ від _____

ОГОРОДНИКУ М.

На Ваш інформаційний запит від 15.08.2019 року надаємо історичні довідки закладів загальної середньої освіти Чортківського району, а саме: Антонівської ЗОШ I ст., Базарської ЗОШ I-III ст., Бичківської ЗОШ I-II ст., Білівської ЗОШ I-III ст., Горішньовигнанського НВК "ЗНЗ I-III ст.-ДНЗ", Джуринського опорного закладу I-III ст., Джуринськослобідківської філії, Заболотівської ЗОШ I-II ст. ім.Р.Шухевича, Залісянської ЗОШ I-II ст, Звиняцької ЗОШ I-II ст., Капустинської ЗОШ I ст., Косівської ЗОШ I-III ст., Коцюбинчицької ЗОШ I-II ст., Кривеньківської ЗОШ I-II ст., Криволуцької філії, Милівецької ЗОШ I-II ст., Мухавської ЗОШ I-II ст., Нагірянської ЗОШ I-II ст., Палашівської філії, Полівецької філії, Пробіжнянської ЗОШ I-III ст., Росохацької ЗОШ I-III ст., Свидівської ЗОШ I-II ст., Скородинської ЗОШ I-II ст., Сосулівської ЗОШ I-II ст., Староягільницької ЗОШ I-II ст., Товстенківської ЗОШ I-II ст., Улашківської ЗОШ I-III, Шулганівської ЗОШ I-II ст., Ягільницької ЗОШ I-III ст.

Одночасно повідомляємо, що відповідно до ст.22 Закону України «Про доступ до публічної інформації» Ваш запит направлено до Заводської селищної об'єднаної територіальної громади, Білобожницької сільської об'єднаної територіальної громади, Колиндянської сільської об'єднаної територіальної громади для надання історичних довідок навчальних закладів, які знаходяться у їхньому підпорядкуванні.

Також зазначаємо, що Пробіжнянська загальноосвітня школа I ступеня Чортківської районної ради відповідно до рішення сесії Чортківської районної ради від 14 червня 2019 року №543 призупинила свою діяльність, тому історичну довідку даної школи не надаємо.

Додаток: на 47 арк. в 1 прим.

**Перший заступник
голови адміністрації**

Іван ЗАБОЛОТНИЙ

Ірина Гулька 2 15 01

ЧОРТКІВСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
№ 01-36/1233 від 22.08.2019

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA10400000025E40A00BA14E600
Підписувач ЗАБОЛОТНИЙ ІВАН ЯРОСЛАВОВИЧ
Дійсний з 20.03.2019 8:36:28 по 19.03.2020 23:59:59

Історична довідка Антонівської ЗОШ I ступеня

Школу в с. Антонові збудовано у 1910 році. Першим директором був поляк Гарлінський Ян, а вчителькою – полячка Сачинська Яніна. Після них директорами школи працювали Старовський М.П., Лой М.І., Сіраченко М.І. Вчителювали Горожанська Д.М., Жураківська, Мирна М., Шевчук Н.М., Драгомирецька А.С., Червоняк Д.П.

З 1954 року до 1958 р. школа була семирічною. З 1958 р. вона знову стала початковою. Завідувачами школи були Драгомирецька А.С., Ляхович Л.В.

З 1969 р. завідувачем була Горожанська М.В. За той час працювали вчителі Голуб О.П., Серета І.П., Гевко І.М. (нині методист РМК), Строць Г.Л., Кричківська О.С., Базарська Г.К., Куривчак Т.І., Гальтюк С.З., Левчук О.Б.

З 2010 р. завідувачем школи стала Левчук О.Б.

Сьогодні в школі навчається 14 учнів. Навчання проводиться у класах - комплектах. 2-4 клас навчає завідувач школи Левчук О.Б., а 1-3 клас – вчитель - спеціаліст Михайловська М.М. Англійської мови навчає вчителька Свидівської ЗОШ I-II ступенів Воробець Г.Ю.

Школа славиться своїми випускниками. Найвідомішими з них є Кучерявий Я.С. - заслужений працівник сільського господарства України, агроном. Касюк А.Я. - доктор історичних наук, професор, академік Академії військових наук. Гаврилюк Ю.В. - лікар - травматолог, кандидат медичних наук. Ландяк Є.В. - головний лікар санаторію у Микулинцях, терапевт.

Історична довідка Базарської ЗОШ I- III ступенів

За переказами, у селі школа-дяківка існувала вже на початку XVIII ст.

У 1864 році збудовано нове приміщення школи. Збереглися відомості, що першими вчителями на той час були Голубович, Ліщинський, Антон Жилавий. У перші десятиліття

XX ст. школу очолював Теодор Фриз, активний просвітянин і великий патріот. У 30-х роках школа була п'ятирічною, директорував тоді Йосип Ковбасюк.

У 1939 році запроваджено семирічне навчання. Першим директором семирічки став Степан Шинкарик.

У 1972 році збудовано нову двоповерхову школу.

Директорами з 1948р. були:

Шинкарик Степан Васильович – 1948-1950рр.

Кузьменко Григорій Павлович -1950-1956рр.

Торончук Василь Іванович – 1956-1969 рр.

Мотуз Олена Яківна -1969-1973 рр.

Рижевський Спепан Якович- 1973-1975 рр.

Велиган Роман Володимирович – 1975-1983 рр.

З 1984 р. і до сьогодні школу очолює Гінда Олександра Антонівна.

За роки існування середньої школи випущено понад тисячу випускників.

Особливо слід відзначити колишніх вчителів Царика Петра Петровича та Струтинську Ольгу Іванівну, завдяки яким у 1975 р. з'явився прекрасний дендропарк.

У 2006р в школі створено сучасний комп'ютерний клас.

Найбільшою гордістю школи є кабінет-музей народознавства, який став справжнім центром духовності. Багато зусиль для його створення доклала вчитель Гель Дарія Василівна.

Історична довідка Білівської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Є багато цікавих книг, проте книгу про історію Білівської школи ще не надруковано. А історія ця цікава і багата подіями і видатними людьми.

По-різному склалися родоводи шкіл. Одні знають точну дату виникнення, інші склалися поступово, немовби вбираючи нагромаджені віками сили і розум людей, їх могутній дух і бунтівничу дієздатність. Долю Білівської школи визначило те, що село було і є одним із найбільших на Чортківщині.

Діти села Біла навчались грамоти і рахунків у класах, відкритих при двох греко-католицьких церквах і костелі. На початку 1900 років в селі почали створюватися культурні осередки. Заходами о. Пісецького засновано в селі читальню «Просвіти» і поставлено мурований будинок читальні із театральною залою. В селі існувала з давніх часів і друга читальня Качковського.

Окремо існувала читальня (клуб) для поляків із сценою і залою для глядачів.

Отже, у Білому проживали розумні, працьовиті люди, яких вже не могла задовольнити освіта, яку отримували у класах, відкритих при двох церквах, костелі і у будинках без умов для навчання. У 1903 році на кошти жителів с. Біла розпочато будівництво української школи, яке закінчено в 1907 році. Новий навчальний рік учні розпочали у новій двоповерховій школі. Директором був п. Костель-ський. Учні вивчали українську, німецьку, польську мови, арифметику, закон Божий, введено було урок ручної праці (плели кошики). Сьогодні це приміщення сільської ради.

Початкову школу закінчували за 6 років. 3-4 класи навчались по 2 роки. За часів панської Польщі була початкова, а також шестикласна школа, в якій вчили німецьку, польську, українську мови, арифметику, історію Польщі, закон Божий.

В австрійські часи працювала 4- класна школа з українською мовою навчання; в польські 7- класна і приватна 2-класна «Рідна школа».

В селі на 9 грудня 1931 року було 4654 населення, працювала 6-річна школа. Учні школи тісно співпрацювали із закладами культури – трьома хатами- читальнями. У 1928-1931 роках Білівська «Просвіта» проводила активну діяльність. Керівником «Рідної школи» у Білому був професор Пилип Гошовський, він одночасно керував духовною церковною оркестрою. Учень школи, білівчанин, в майбутньому всесвітньо відомий Боян –Петро Болахівський, розгортає активну діяльність у селі : веде хор при «Союзі українок», мішаний хор при читальні «Просвіти» (1933-1936). Це політичний в'язень, емігрант, що жив, творив, прославився у Канаді.

З 1941 року діти шкільного віку здобували семирічну освіту, а для дорослого неписьменного населення відкрили лікнепи, які охопили понад 500 чоловік с. Білого.

Початкову школу закінчували за 6 років. 3-4 класи навчались по 2 роки . Другий рік учні вчили у так званій «повтурці», організованій для кращих учнів після закінчення початкової школи. В школі працювало понад 14 вчителів. На фото останній випуск шестирічної школи. У числі перших педагогів були жителі села п.Лопатинська, п.Баюк, п.Юрчишин. Минуле було. Воно густо переплелося із сучасним, з людськими долями та суспільними проблемами, воно далі живе з нами і шукає своєї дороги до Сонця.

1946 рік. В містах і селах Західної України створюються перші піонерські загони. Старшою піонервожатою була вожата Чортківської СШ №1 Сорочкіна Любов Михайлівна. Директором –Сіраченко, завпедом – Бойко Лев Іванович..

1948 рік. Збільшується кількість учнів, приїжджають нові вчителі.

Білівська школа розміщувалась вже у кількох корпусах: в Ліску (початкова школа) і в «Глинисках», де донедавна розміщувались шкільні виробничі майстерні. До 1939 року там проживали сестри милосердя із костелу. Вони лікували і навчали жителів с. Біла. Ще один корпус школи був розміщений в центрі села, де сьогодні знаходиться сільська рада і відділення зв'язку.

На проборстві, яке належало священикам греко-католицької церкви, був дитячий будинок, де діти – сироти навчались і проживали. З 1952 року це один із корпусів школи, а під час літніх канікул – приміщення табору праці і відпочинку для школярів із цілодобовим перебуванням.

Потім діти навчались ще у одному приміщенні, новозбудованому – в центрі села недалеко від проборства. І корпус школи, що була по вулиці Бенедова, де нині проживає сім'я Бобко, був переведений у перебудоване і добудоване двоповерхове приміщення, яке згодом стали називати головним корпусом. Там розміщувались кабінети фізики, хімії, історичний, математичний, біологічний, кабінет директора, учительська, а на

горищі – велика лаборантська, де були зібрані всі карти, таблиці, а також інше унаочнення. Для школярів найтяжчими були сходи на другий поверх, що вели в кабінет директора і учительську. Учні школи брали активну участь у громадському житті школи, разом із учителями виступали перед жителями села.

Оскільки навчання у Білівській школі велось у дві зміни у всіх трьох корпусах, назріла проблема будівництва нової школи. У 1967р. у Білівській середній школі навчалися 584 учні, у вечірній школі сільської молоді - 65 учнів, у Лісоцькій початковій школі – 60 учнів, працювало 33 учителі.

Нове приміщення школи розпочали будувати у 1964 році.

На кошти держави і пожертви односельчан будівництво було завершено у 1974 році.

У серпні 1974 року урочисто відкрила двері новозбудована Білівська школа. Вчителі і учні з трепетом серця переступали поріг нової красуні - школи.

Вчителі і учні працювали над закладанням дендропарку, який почали освоювати в 1974 році на площі 0,5га біля школи. Вчителі-біологи Лопатинська Д.К. і Лаврик Г.В. згадують, що в дендрарії прижилось біля 60 видів дерев та кущових порід.

За час існування нового приміщення школа випустила 1400 випускників.

Нива життя неосяжна. І на ній постають постаті випускників нашої школи. Ковбасюк Борис - випускник 60-х років, знаменитий лікар-нейрохірург, професор у м. Житомирі. Кутень Степан – випускник 70-х років, працівник науково-дослідного інституту м. Львова, військовий перекладач в минулому, а нині пенсіонер Михайло Мацьків.

Випускник 1976 року Поліщук О.П. – доцент кафедри хімії Львівського державного університету, Франків Євстахій –завідувач кафедри фізичного виховання, доцент Рівненського державного гуманітарного університету, редактор газети «Вільне життя» Петро Федоришин, директор Львівського залізничного училища Петро Базишин, лікар м. Дніпра Когут І.В, ветлікарі - Боднар В.П., Боднар О.П, інженер Г.Чернявський, І.Гикавий, П.Бараник, адвокат Бандура Мирослав та ще багато видатних особистостей. Працюють у школі і сьогодні її випускники: Онищук О.Р., Цюпак Г.С., Чуба П.Я., Кульба С.А, Нагірна О.О., Божягора Г.А., Острійчук О.М.

Багатий і Золотий фонд нашої школи: 20 випускників 1991-2011 рр.

Срібний: 22 випускники 1966-2006 рр.

Ось така коротенька історія нашої школи за її 100-літній період існування.

Історична довідка Бичківської ЗОШ І-ІІ ступенів

За переказами старожилів та згідно архівних даних, школа в Бичківцях функціонує з 1860 року. Це була церковноприходська двокласна школа, в якій викладав дяк-учитель Криворучка. Публічна школа у селі заснована в 1898 році, і до 1908 року у ній учителював Антін Городиський. Будівля цієї школи збереглася, і її приміщення сьогодні використовуються як комбінована майстерня з обробки дерева та металу, спортивна кімната та бібліотека. У буремні роки діяльності ЗУНР протягом восьми місяців працювала українська школа, в якій навчали грамоти не тільки дітей, але й дорослих.

В 1919-1939 рр. у період перебування західноукраїнських земель у складі польської Польщі школа у селі була польською, а українська мова викладалася як предмет. Спочатку ця школа була трьохкласною, пізніше - семикласною. Навчали дітей чотири вчителі, навчання велось в дві зміни. Директором працював Адам Гелевський, людина високоосвічена: займався вивченням історії, археологією, виготовленням скульптур з гіпсу, зібрав велику колекцію старожитностей. Колишні учні згадують директора Гелевського, як дуже добру, але водночас сувору людину. Він не робив жодної різниці між поляками та

українцями, допомагав дітям з бідних родин одягом, харчами, роздавав дрібні гроші. Славився у селі як народний лікар. З початком німецької окупації Гелевського у селі не стало.

Кожен день навчання у польській школі починався молитвою, а закінчувався подякою «Дякуємо за науку, пане вчителю». Вчителя цінувала як держава, так і суспільство. Вчительської платні вистачало на безбідне життя: старожили пригадують, що вчителі наймали собі прислугу. Навіть найповажніші люди в селі називали вчителя не інакше, як «пане професоре».

Під час німецької окупації школа у селі продовжувала діяти, проте німецька влада не переймалася освітою місцевого населення: навчання велося періодично, більшість дітей школу не відвідувало.

За радянської влади школа в Бичківцях почала працювати з 1945 року. На зміну польським вчителям прийшли працювати за путівками комсомолу вчителі зі Східної України (Слайди) - Радюк Петро Юхимович, Згонник Валентина Павлівна, Гаврилук Теодора Теодорівна, Москаленко Любов Іларіонівна, Осипа Тамара Єрмолаївна, Левова Станіслава Олександрівна, пізніше - Джага Валентина Миколаївна. Першим директором радянської школи був Лев Амвросій Іванович. Ця школа була початковою з чотирирічним терміном навчання. Дітей шкільного віку було багато, тому навчання трьох паралелей кожного класу проводилося у дві зміни. В одному класі вчилися діти різного віку . На всю школу був один підручник- «Історія КІРС».

Початкова школа переросла в семирічну, а з 1960 р. почав функціонувати восьмий клас. В 1950-1979 рр. при школі працювала вечірня школа, в якій здобувала середню освіту працююча молодь.

Поступово поповнювалася матеріальна база школи. В 1965 р. році розпочалося будівництво майстерень, проте тодішній директор Бандура Петро Іванович вирішив добудувати другий поверх, і в 1967 р. вступив в експлуатацію новий корпус школи, в якому було 8 навчальних кімнат. На той час це вирішувало проблему позмінного навчання, проте пізніше перешкодило будівництву нового типового приміщення школи.

Директорами школи працювали Лев А.І. (1945-1949 рр.), Голуб Л.Г.(1949-1960 рр.), Кривцун С.М. (1961-1962 рр.), Литвиненко І.П.(1962-1963 рр.), Бандура П.І. (1961-1966 рр.), Малькевич Г.І. (1966-1979 рр.), Джага В.М.(1979-1995 рр.), Повх О.Б.(1995-1998 рр.)

Для багатьох вчителів Бичківці стали долею на все життя. Тут створили свої сім'ї Радюк П.Ю., Москаленко Л.І., Згонник В.П., Осипа Т.Є., Войтюк М.П., Джага В.М., Сенік В.М., Солтис Я.С., Андрійчук Г.М., Сірканець М.А.

Сьогодні педагогічний колектив школи складається із 20 педагогів. Більшість із них випусники школи - Леськів В.Я., Любинська С.П., Йосифів Н.Р., Музика Н.К., Марущак Г.В., Солярчук Н.М., Кульчицька В.Я., Драбиняста Г.Р., Польник М.А., Госович О.Є., Солтис Н.М., Музика О.К., Гайдук О.І., Прокопів М.І., Сенік А.Б. Очолює колектив з 1998 року Йосифів Н.Р.

Історична довідка Горішньовигнанського НВК "ЗНЗ І-ІІІ ст. - ДНЗ",

У 1958-1959 рр. директором школи працював Станіславський В.А., завпедом - Шевчишин Т.Г., старшою вожатою - Логвиненко Л.М. Вперше у школі проведено лінійку, присвячену Першому дзвонику.

У 1959 р. школа стала восьмирічною. Директор школи Станіславський В.А. доклав багато зусиль, щоб розпочати добудову школи і окремого корпусу навчальної майстерні.

У 1960 році за успіхи у навчанні і громадській роботі школа була удостоєна честі зберігати прапор районної піонерської організації.

1966-1969 рр. – директор - Цепенюк Л.Й., завпед -Шкляр Н.Ю.

1969-1970 рр. - директор школи-Шокотько П.В., завпед -Павлюк М.М., старша вожата – Овод Г.М. , під керівництвом якої проводилися цікаві збори, ігри, туристичні походи, екскурсії, "голубі вогники", урочисті лінійки. Починаючи з 1973 р., при школі працювала вечірня школа. У ці роки активізувалася позакласна і позашкільна робота. Плідною виявилася робота історичного гуртка , яким керував вчитель історії Станіславський В.А. Гуртківці написали історію села, обладнали кімнату-музей. Високою педагогічною майстерністю володіли вчителі : Опалко Т.Т., Опалко О.О., Дуда Т.Г., Шкляр Н.Ю., Залевська М.У., Турчин З.Д., Пашковський І.С., Козяр Г.С. Поряд з досвідченими педагогами творчо працюють і молоді спеціалісти: Кашик Л.М., Чайковська Н.П., Верба М.Й. Кількість учнів різко зросла, і старенька школа не вміщувала охочих навчатися. Настала необхідність збудувати нову школу, розраховану на 320 учнівських місць. У 1987 році школу здано в експлуатацію. Світлі класні кімнати, кабінети, технічна майстерня, великий спортзал і комплекс спортивних майданчиків - все це дало можливість підвищити якість навчально-виховного процесу. У будівництві школи активну участь брала громадськість села, вчителі школи, очолювані директором Процьковим Р.М. та завучем Кашик Л.М. Освітній процес ведеться українською мовою

. З 1990 року по 1995 рік школу очолював Мудеревич І.П. Під його керівництвом у 1994 році відбулося відкриття середньої школи. Перший випуск одинадцятикласників відбувся у 1996 році. 22 випускники вперше одержали атестати зрілості. Верба Руслан та Федорович Андрій закінчили школу із золотою медаллю, а Кісіль Ярослав - зі срібною.

У 1994-1998 рр. при школі діяв філіал навчально-виробничого комбінату, де учні 10-11 класів навчалися тракторної справи.

1998-2004 рр. - директор Гаврилюк В.Я.

З 2004 року школу очолила колишня випускниця Кашик Л.М., заступником директора з навчально-виховної роботи стала Кінь Г.В.

З 2013 року при школі відкритий дитячий садок, тому навчальний заклад перейменовано в Горішньовигнанський навчально-виховний комплекс " загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад". Районним відділом освіти в цьому ж році закладу було передано шкільний автобус. До 2016 року школу очолювала Кашик Л.М.

01.09.2016 року директором закладу призначено Кошевьорову Тетяну Любомирівну.

На даний час в закладі працює 22 вчителі і навчається 114 учнів, 15 дітей у дошкільному закладі. За сприяння народного депутата Верховної ради України Барни О. С. та начальника відділу освіти Чортківської РДА Гульки І. М. замінено всі вікна закладу на енергозберігаючі.

Історична довідка Джуринського опорного закладу І-ІІІ ступенів

Розвиток господарства в Галичині після скасування панщини 1848 року вимагав більш свідомих, розумних і освічених людей, тому австро-угорський цісар підписав у цьому році вердикт про створення початкових шкіл в усіх округах Австро-Угорської імперії, і так як Галичина перебувала під владою Австро-Угорщини, реформа освіти зачепила і наше село.

В селі вже в 1848 році була створена 2-класна школа. На початку 1900 року стала 4-річною школою. Вчителював у цій школі Артур Друк, родом із с. Білобожниці, де і похований. Після розпаду Австро-Угорщини восени 1918 року Галичину знову захопила Польща. І хотіли того поляки чи ні, вони змушені були продовжити розвиток шкільної освіти для селянських дітей.

В період панування Польщі у 1918-1939 рр. в Джурині функціонувала початкова школа, обов'язкова 5-класна школа (1918-1932 р.р), а з 1933 р. по 1939 рік – семикласна відділова школа. Семирічна освіта в нашому окрузі була лише в Джурині. Директором школи за Польщі був п. Кольвінський. Працювали в школі кваліфіковані вчителі, 1-4 класи вела п. Задорожна Ельвіра, п. Свідерська Тереза разом зі своїм чоловіком Леоном Окунем. Уроки співів, руханки, праці проводив вчитель Дигдалевич.

Приміщення школи на перших порах було пристосоване. Діти навчалися по відведених для навчання селянських хатах. Тривалий час, з 1920р. по 1936 р., школа знаходилась у хаті заможного селянина Браткового Івана (поряд з нинішнім шкільним садом, будинок зберігся і до сьогоднішнього дня) і Ранюка Миколи (на місці сучасного Будинку культури). Третє приміщення школи функціонува-ло у будинку гміни. Тут навчалися учні 5-7 класів. Наповнюваність класів була дуже велика: по 30-35 учнів у кожному класі.

В 1936 році був закладений фундамент нової школи, будівництво якої завершилось у 1938 році. В 1939 році в Джурин прийшли працювати нові вчителі. Зокрема, брати Дмитрівські (Євген вчив українську мову, а Стах – математику).

В курс навчальних предметів за Польщі обов'язковим порядком входило вивчення релігії. На цей предмет відводилося 4 уроки на тиждень. Вів релігію в школі місцевий священник Микола Івахнюк. У школі відмічали Перше причастя. Всі діти входили в дитячу організацію «Братство Христове». Вчителі давали дітям всебічний розвиток, організовували

постановку п'ес, вчили дітей танців, хорового співу. В період німецької окупації школа продовжувала існувати. Директором школи за німців був Флісак Антон. Його дружина Флісак Магдалина вчила початкові класи, а потім вела уроки української мови і літератури. Згодом з ними працювали Івахнюк Франя, Шебейко Ельвіра, Бачинський.

В період війни школа у Джурині працювала постійно. Лише з 27 квітня 1944 року по 1 вересня 1944 року навчання було припинене через те, що в селі проходила лінія фронту. Частина жителів Джурина була евакуйована на Вигнанку за Чортків, а решта в Палашівку, Базар. У цей період директором школи був Замковий Г., вчителями працювали Палажук М. В., Фарига О. Л., Явтушенко Г. В., Кавчук В. П., Кузик П. О., Винник І. Я., Маланюк М., Цепенда Я.К., Давидюк О., Ціцерська Є., Починок А. М., Цепенда Є. Я., Івасишин Є.Р., Кальницька В. В., Копаньова П. Т., Свірина О. І., Голобородько Є. О.

В 50-их роках директором школи був Мачульський А. В. (1950-53 рр.), а 1953-1956 рр. Івацько І. А. Вчителями прийшли працювати: Сенік М. Д., Тимашевська В. І., Сенік С. П., Коцюк В. М., Палажук О. С., Бабелюк К. І., Мулик П. Ф.

З 1956 – 1978 рр. Явтушенко Г. В. працювала директором школи, а завучем школи був Івасишин Є. Р. Вчителі: Лівашнікова В. Г., Каштелянчук Л. І., Кондратюк Н. І., Палажук І. М., Майнош Л. А., Недипіч М. Р., Танчик В. І., Урбанський М. І., Ружицький О. С.

З 1953 р. десятирічна Джуринська школа випустила зі своїх стін більше трьох тисяч випускників із здобутою середньою освітою. Серед відомих людей - письменники, літературні критики, мистецтвознавці: Нестор Чир, Євген Баран, Володимир Погорецький, Тамара Коваль, Мирослав Мотюк, викладачі ТНПУ ім. В. Гнатюка: Мирон Маланюк, Лідія Кузик, Богдан Гінка, Чернівецького НУ ім. Федьковича: Михайло Цепенда та ін.

В школі навчаються учні із навколишніх сіл: Полівців, Джуринської Слобідки, Палашівки. На базі школи діє ШОО, який об'єднує дві середні та три неповні середні школи і ДНЗ в цих селах.

В школі довгий час працювали вчителі: Мулик М.Р., Мулик Н.В., Горин Г.М., Василишин Ю.С., Паньків Я.М., Квасниця Н.В., Цепенда М.Я., Коцюк Л.О., Таравська О.Л., Братків А.Я.

Певний час у школі працювали Музичка М.П., Комар Г.В., Крупська М. І., Періг М.А., Іванишин Н.М.

Школа на початку 90-х років працювала за регіональною програмою «Національна школа». Вчителями школи під керівництвом заступника директора школи Братків А. Я. було створено музей духовного відродження «Берегиня» (1998 р.), який працює і в даний час. В ньому проводяться різноманітні заходи як школи, так села. Методичний кабінет школи координує роботу вчителів ШОО.

Кабінет інформатики дав змогу засвоювати учням школи вміння та навички роботи з комп'ютером та застосовувати їх при вивченні різних навчальних предметів (зав. кабінетом в свій час були Яворський Т.Б., Васільєв С.В., Варчак Х. Я., Музичка Н.О.). За останні роки реконструйовано кабінети: історії (зав. кабінетом Горин Н. І., в 2011 р. – лауреат конкурсу «Вчитель року»), французької мови (зав. кабінетом Паньків І.О., 2012 р. - лауреат районного конкурсу «Вчитель року – 2012 р.»), англійської мови (зав. кабінетом Гашок О.М., 2019 р.).

Змінили своє обличчя кабінети: української літератури (зав. кабінетом Дрозда Н. І., яка очолює туристичний клуб і проводить екскурсійні поїздки видатними літературними стежками України), біології (зав. кабінетом Братків О.І.), початкові класи (зав. кабінетами Нагаєвська Р.І., Блаженко Л.Р.).

Вчитель української мови та літератури Квасниця О. Я. веде літстудію «Дивослово», організовує зустрічі з письменниками, розвиває у дітей поетичні здібності та обдарування.

Школа пройшла атестацію згідно нових орієнтовних критеріїв оцінювання діяльності на достатньому рівні.

В школі працюють 22 вчителі: Горин Н.І., Дрозда Н.І., Паньків І.О., Прокопів О.М., Ругало О.Ю., Мигас Г. М., Музичка Н.О., Квасниця О.Я., Дрозда С.Я., Нановська Л.М., Кушнірик У.І., Ріба М.А., Блаженко Л.Р., Кричківська О.С., Нагаєвська Р.І., Дутко Г.О.,

Паньків М.М., Братків О.І., Гашок О.М., Головецька Г.В., Цепенда Г.М., Кістяник Л.М. Очолює педагогічний колектив з 1989 року Ярема П.Ф.

Сучасне приміщення школи введено в експлуатацію в 1979 році. Проектна потужність 624 учні.

За рішенням Чортківської районної ради у 2019 році Джуринську ЗОШ І-ІІІ ступенів реорганізовано в Джуринський опорний заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів з філіями: Джуринськослобідківська, Полівецька, Палашівська, Криволуцька.

Історична довідка Джуринськослобідківської філії

Джуринськослобідківська початкова школа існувала ще за часів польського панування у 1920 – 1930 роках.

У повоєнні роки (1946 – 1950 рр.) учні села навчалися тільки в одному корпусі. Першим директором, який організував школу в той час, була Сякалюк Магдаліна Романівна. Тоді у школі працювали вчителі: Починок Я.М. , Починок І.І, Логвінченко І.І., Вівчарик П.Д. , Вівчарик Г.М. У 1962 році закінчено будівництво приміщення нової школи , директорами якої були Логвінченко І.І. та Харів В.І. , Сапегін А. П. Повна назва тодішньої школи: Слобідко - Джуринська восьмирічна школа.

З 2002 року школа,, має назву Джуринськослобідківська загальноосвітня школа І – ІІ ступенів.

Джуринськослобідківська ЗОШ І – ІІ ст. славиться вчительськими династіями: Починок Я.М. - директор школи 1950 -1960 рр., його дружина Починок І.І.- вчитель початкових класів, Починок А.Я. – дочка, вчитель російської мови та літератури, Вівчарик П.Д. - вчитель трудового навчання і його дружина Вівчарик Г.М. – вчитель початкових класів.

Школа дала дорогу в світ цілій плеяді знаних людей: Куртяк Я.В.(Мосійчук)- заслужена артистка України, Куртяк Й.В. - викладач ТАНГу, Гузів Й.Т - прокурор Тернопільської обласної прокуратури, Гузік М.М. - професор Київської с/г академії , Махно С.М.- головний інженер Кам'янець – Подільського цементного заводу, Товарницький М.В.- проректор Івано- Франківського технічного університету. Блага Богдана Іванівна – вчитель початкових класів , відмінник народної освіти.

Багато випускників школи стали вчителями. Деякі з них повернулися працювати вчителями до рідної школи: Махно С.І. Стасюник Н.Я, Гузік В.Б., Семирозум О.І, Конопельська Т.Б.

Сьогодні у селі Джуринська Слобідка працює ще садочок. Школа відіграє важливу роль в житті місцевої громади. Жителі села є частими гостями на виховних заходах, які проводяться у школі.

Історична довідка Заболотівської ЗОШ І-ІІ ступенів імені Романа Шухевича

У кожної людини, в кожного міста чи села своя історія. Має свою історію і школа. Для кожної людини школа – це храм знань, колыска розуму, справедливості, добра. Є такий храм і в селі Заболотівці. Історичні корені нашої школи сягають більш ніж у сторічну давнину. Десь у кінці ХІХ століття в центрі села було побудоване двокімнатне приміщення, в якому розмістилася сільська школа. Зараз на цьому місці стоїть шкільна майстерня і їдальня. Історико – мемуарний збірник Чортківської округи за 1935 рік подає статистичні відомості про село Заболотівку за 1900 рік: «У громаді нараховувалося 947 жителів, з них 608 українців, 339 поляків. Школа однокласна. Жило два вчителі».

Після першої світової війни Заболотівка, як і інші землі східної Галичини, відійшла до Польщі. В одній із перших декларацій польського уряду від 20 листопада 1918 року йшлося про створення «загальної, світської, безкоштовної школи, однаково доступної для всіх». Школа стала чотирикласною, діти поляків і діти українців вчилися окремо. Обов'язковим предметом була релігія. Кожного тижня у школу для викладів приходив римо-католицький ксьондз і греко-католицький священник. Навчання велося польською та українською мовами. Директором школи «за Австрії» був Й. Стеліга.

Нова польська влада призначила директором вихідця з села Улашківців Гаврилюка Дмитра. Школа знаходилася в старому непристосованому приміщенні. В 1939 році на пожертви членів «Просвіти», учасників хорového та драматичного гуртка, а також жителів села почалося будівництво нової школи. Її будували, як кажуть у селі, три влади – польська, німецька і радянська. Почали будівництво поляки. В липні 1941 року в село увійшли німці. До 1944 року було побудовано перший поверх, який використовували, як склад.

Нову школу відкрили в 1947 році (фото 1). Першим директором було призначено Овчарука М.І., піонервожатою – Камінник Юзефу. Це була семирічна школа. З 1950 по 1958 рік посаду директора займала випускниця Кременецького вчительського інституту, уродженка Хмельниччини Оніщук (Юрків) Ольга Михайлівна. Вчителі: Келеберда Діна Петрівна, - вчитель російської мови і літератури, родом з Харківської області. Карпенко І.І. – вчитель природознавства, Гербут І.М. – вчитель математики, Дученчук С.І. – вчитель німецької мови, Дісяк М.В. – вчитель початкових класів, Сцібан Є. Ю. – вчитель початкових класів і музики. Більшість вчителів були вихідцями зі східних областей. З 1958 по 1961 рік директором школи працював Лисак Петро Васильович, який пізніше довгі роки очолював Улашківську середню школу...

20 років, з 1961 р. по 1981 р., школу очолював Маньовський Володимир Данилович. За цей час було побудовано приміщення майстерні, нову їдальню, біля школи виріс черешневий сад. В школі діяли різні гуртки. Учасники художньої самодіяльності під керівництвом Сцібан Євстахії Юріївни займали призові місця на районних і обласних конкурсах. На весь район славився шкільний духовий оркестр, працювала музична студія (керівник Гедеон Михайло Павлович) (фото 3).

З 1981 року школу очолював Данилюк Володимир Петрович, який згодом був призначений завідуючим районного відділу освіти. З вересня 1982 року директором став Подоляк Олег Петрович, який зробив для школи багато доброго. Стіни школи були

обкладені керамічною облицювальною плиткою, завезено нові меблі, класи поповнилися навчальним обладнанням. 11 років школою керував колишній випускник Фойдюк Василь Антонович. Його естафету прийняли інші випускники школи - Винничук Олег Володимирович, Микиташ Петро Володимирович. Змінювалися директори - змінювався і вигляд школи. Було заасфальтовано шкільне подвір'я, поставлена металева огорожа, проведено воду, побудовано газову котельню.

Зараз у школі працює 13 вчителів, 12 із них мають вищу освіту. Шість вчителів мають вищу категорію і присвоєне звання «Старший вчитель». Два вчителі мають вищу категорію. Один вчитель - I категорію. Очолює школу педагог з багаторічним стажем роботи Попадюк Ганна Євгенівна. У педагогічному колективі працює багато колишніх випускників школи. Це Баглей Марія Василівна, Фойдюк Василь Антонович, Микиташ Петро Володимирович, Ладан Оксана Петрівна, Попадюк Галина Михайлівна, Винничук Світлана Михайлівна, Ладан Марія Антонівна.

У школі склалися і працюють родинні вчительські династії. Це директор школи Попадюк Ганна Євгенівна і її дочка Винничук Світлана Михайлівна, дочка колишнього директора школи Онищук Ольги Михайлівни Майданик Марія Йосифівна, дочка колишньої вчительки іноземної мови Попадюк Марії Володимирівни Попадюк Галина Михайлівна, дочка колишньої вчительки математики Доскочинської Ірини Михайлівни Федорович Оксана Ярославівна.

Учні школи беруть участь в районних предметних олімпіадах, є активними учасниками Міжнародного конкурсу знавців рідної мови імені Петра Яцика, Міжнародного математичного конкурсу «КЕНГУРУ». Вчителі школи є активними учасниками конкурсу «Вчитель року».

В народі кажуть: «Поки живе школа – живе село». І це дійсно так. Жоден захід в селі не обходиться без участі учнів та вчителів. Зовсім недавно, 1 березня 2009 року в селі відбулося свято, про яке почула вся Україна – урочисто відкривали третій в Україні пам'ятник головнокомандувачу УПА Роману Шухевичу. Ідея встановити пам'ятник саме у Заболотівці виникла не випадково. Адже тут з травня по серпень 1945 року був командний пункт, у якому керував головний командир УПА Роман Шухевич. Пам'ятник встановлений на подвір'ї школи. Під час мітингу прозвучала думка про доцільність надати школі право носити ім'я генерала Шухевича. Тому, у 2016 році за сприянням депутата Верховної ради України Барни Олега Степановича та Вівата Івана Осиповича Заболотівській загальноосвітній школі присвоєно ім'я Романа Шухевича.

Проходять роки, десятиліття. Покоління за поколінням діти вступають до школи, закінчують і відлітають у вир життя. Змінюються вчителі, а школа живе і буде жити, гостинно відкриваючи двері іншим...

Наші традиції

Свято першого дзвоника

1 вересня відбувається зустріч дітей зі школою, вчителями, однокласниками. На урочистій лінійці лунає перший дзвінок, який запрошує учнів до нового навчального року.

День учителя

Цього дня учні школи вітають своїх вчителів із професійним святом, готують для них концерт, стінгазети, фотовиставки. Багато посмішок, квітів, щирих теплих слів дарують діти своїм улюбленим учителям - це є найдорожчий подарунок для всього колективу школи.

Фольклорні свята

На початку грудня вчителі української мови та літератури запрошують учнів та батьків школи на традиційні різдвяні українські свята. Готуються тематичні вистави та ігри. З піснями, танцями, колядками, щедрівками знайомлять учнів та гостей. Свята Калити, Святого Миколая і Різдва залишаються у пам'яті кожного надовго.

Новорічне свято

Новорічне свято - найулюбленіше свято учнів школи. Для молодших школярів учні 8-9-х класів готують мандрівку до новорічної казки, класні кімнати облаштовують казковими

елементами і проводять з дітьми різноманітні конкурси, де вони розкривають свої таланти, отримують подарунки та призи від Діда Мороза та Снігуроньки. Старшокласники також готують для вчителів та учнів школи святкову виставу, після якої розважаються на дискотеці. Під час свята проходить виставка - конкурс "Замість ялинки- зимовий букет", до якої заздалегідь готуються всі класи.

День закоханих

14 лютого в школі святкують День закоханих. Працює святкова пошта, послугами якої всі діти можуть висловити свої привітання друзям та вчителям школи. Після уроків учні школи запрошуються на концерт.

Свято 8 Березня

У цей день учні нашої школи вітають усіх дівчат, жінок, рідних. Хлопці дарують дівчатам сувеніри, готують святкові газети та велику фотовиставку.

Прощання з буквариком

Це свято для першокласників. У цей день наші найменші учні прощаються зі своїм першим підручником - Букварем! На свято запрошуються батьки, вчителі та адміністрація школи. Наші маленькі друзі розповідають, чому їх навчив перший підручник та як вони готуються до зустрічі нових знань.

Свято останнього дзвінка

На свято останнього дзвінка до школи запрошується багато гостей: ветерани Великої Вітчизняної війни, батьки. На урочистій лінійці, присвяченій закінченню навчального року, директор школи Попадюк Ганна Євгенівна нагороджує Похвальними грамотами відмінників навчання, почесними грамотами та дипломами - переможців Всеукраїнських олімпіад з базових дисциплін, учасників Всеукраїнських конкурсів та змагань, активних у шкільному житті учнів та батьків.

Випускний вечір

Це душевне, тепле, дуже зворушливе і трішки сумне свято, бо школа прощається з випускниками. На святі випускникам вручаються атестати, лунають вітання адміністрації школи, вчителів, батьків, гостей, побажання йти по життю з високо піднятою головою, досягати поставлених цілей, бути гідними громадянами України, і, звичайно, ніколи не забувати школу, яка дала їм путівку в життя.

Ми гордимся

Школа гордиться своїми випускниками . Багато з них здобули вищу освіту, займають певні посади. Серед них – авіаконструктор Бартків Онисим Антонович, інженер Запорізького автозаводу Попадюк Остап Степанович, колишній військовий, полковник запасу Попадюк Володимир Антонович, заступник генерального директора російсько – ангольського підприємства «АлРоса» Гут Володимир Дмитрович і багато інших – лікарів, вчителів, працівників сільського господарства і просто хороших людей.

Історія школи у селі Заліссі сягає 30-х років 19 століття, коли діяла однокласна школа. З 1939 року вона була чотирирічною. Її приміщення було розміщене на пагорбі біля теперішнього магазину і сільської бані. Подвір'я магазину і місце, де тепер знаходиться сільська баня, були шкільним подвір'ям. З розповідей жителя села Залісся Зазуляка П.О. (1915 р.н.), відомо, що був час (до 1939 року), коли в місцевій школі було тільки два класи. Працювали вчителями Слосінська і директором був Федорович. Саме приміщення школи було убогим, але під череп'яною покрівлею. Спочатку в шкільному будинку було два приміщення, але пізніше, через те, що покрівля в одному завалилася, навчання проводилося в одному приміщенні. Близьче до 1939 року в школі вже було чотири класи і п'ять вчителів. Це Філіпіна Лозинська, Анна Ціхоцька, Рудольф Пустельський, Ян Федорович. Директором був Ян Кольков.

До 1939 року навчання в школі проводилося лише польською мовою. Раз на тиждень у призначений день одну годину виділяли на навчання українською мовою. У класі було приблизно 20 учнів. Навчання для дітей не було обов'язковим. Часто бідні батьки – українці йшли в школу, щоб виписати зі школи дитину, яка змушена була йти працювати до багатих або до пана, щоб заробити на кусок хліба. Тодішня адміністрація школи без заперечення, з охотою, виписувала дитину зі школи.

Коли в 1941 році почалася війна, то сталої школи не було. Тепер у школі вже вчили німецької мови. Більш-менш стабільною діяльністю школи стала у 1943 році.

В 1947 році головою сільської ради був Наконечний, а директором школи Лебідь Захар Антонович. Лебідь був вихідцем зі східних областей. Старожили села дуже добрими словами відгукувалися про нього. За нього в школі стало 6 класів. Шкільними приміщеннями за його керівництва (1948 рік) стали церковний будинок, де жив священник (проборство, де живуть сьогодні вчителі), а також будинок (колишній панський), де була шкільна майстерня. На проборстві було 4 класи і природничий кабінет. Вчительська була у шкільній майстерні. Тут в одній з кімнат жив директор Лебідь З.А. зі своєю сім'єю. Зайого керівництва було виготовлено проект на будівництво нової школи. Коштував він 12 тисяч карбованців. В 1958 році почалося будівництво нової школи. Але Лебідь З.А. був хворий і незадовго перейшов на іншу роботу – завідуючим районним відділом освіти в м. Чорткові.

Директором школи став Осеняк. Головою колгоспу в цей час був Маланич, а головою сільської ради Тимофиев. Школу будували господарським методом. Для роботи на будівництві колгосп виділив 20 чоловік, якими керував Зазуляк П.О. Серед них були найкращі майстри села: Кондрат Іван, Мрочко, Зазуляк Дмитро, Мороз Павло, Дячок Антон, Пирка Василь, Лотоцький Павло і інші. Інженерами, які керували будівництвом, були спочатку Данилюк, а після нього Шевчук. Будівельні матеріали возили з Карпат колгоспними машинами.

За керівництва школою Осеняка будівництво нової школи було майже завершено. Але районне керівництво забрало його головою колгоспу в Ягільницю, а директором школи призначено Вітика Андрія.

В 1961 році будівництво школи було закінчено. Найбільшою роботою при будівництві школи прославився Зазуляк Петро Олексійович. Він частково змінив проект будівництва, додавив в будинку дві класні кімнати. І сам переробив і виготовив саме покриття (верх) будинку. Його назвали головним інженером. Під його керівництвом було зроблено всі вікна і двері (всього 72 штуки). Після закінчення будівництва Зазуляка П.О. було призначено вчителем трудового навчання у новій школі і завгоспом. На будівництво місцевим колгоспом витрачено 60 тисяч карбованців. Потужність школи 170 учнівських місць.

В 1978 році пічне опалення школи було замінено на центральне. Колгосп витратив на його встановлення 27 тисяч карбованців. А в 1984 році школу було облицьовано новою керамічною плиткою. Все це зроблено за голови колгоспу Антоніва П.А., директора школи Захарчука П.І.

В 2013 році за керівництва директора школи Міщія А.В. було виграно проект громади «Впровадження енергозберігаючих заходів(заміна вікон та дверей на металопластикові)» .

За 80 років директорами школи були Гановський П., Кучай С., Букатева Г., Лебідь З., Осеняк Т., Війтик А., Андреев І., Шевчук С., Побер Б., Захарчук П., Поливко О., Юрчишин І.

На сьогодні директором школи є Міщій А.В.. Працює в школі 18 вчителів.

Зі стін школи вийшли 60 учителів, 6 лікарів, 20 економістів і бухгалтерів, 3 кандидати математичних, природничих і технічних наук, 6 викладачів вищих навчальних закладів, 12 священників, 1 журналіст.

Історична довідка Звняцької ЗОШ І-ІІ ступенів

У 1939 році в селі Звняч було відкрито семирічну школу. Перший директор – Родзоняк Роман Григорович. У школі працювало 10 вчителів. За парти тоді сіло 212 учнів шкільного віку і 85 неписьменних людей.

У другій половині 50-х років школа перейшла на восьмирічну форму навчання. У 1964-1975 рр. директорами школи були Пасічник В.Я., Кириченко Л.М., Мартинюк В.М., Тильний Є.Й., Бачок С.К., Івашків О.І.

З 1976 року директором школи було призначено Вереса Я.Й., з 1979 – Гринчишина Я.І, а з 1999 – Гринчишин М.В.

У 2016 році педагогічний колектив очолила Пасічник Тетяна Романівна.

Школа дала дорогу в світ цілій плеяді знаних людей:

- Костишин С.С. –український вчений у галузі біології,педагог. Доктор біологічних наук (1985), професор (1986). Заслужений діяч науки і техніки УРСР (1990). Дійсний член Інженерних та Екологічних (1993) академій України. Почесний доктор права Саксачеванського університету (1997, Канада).
- Штогрин Д.М. – почесний доктор Мюнхенського і Римського університетів, професор філології Іллінойського університету (США), тривалий період був завідувачем бібліотеки цього університету;
- Федик М.М. – заслужений діяч культури України, працює головним архітектором проектів архітектурно-планувальної майстерні № 2 інституту «Містопроект» у м.Львові;
- Трилінський І.І. – професор філології, автор роману-трилогії «Жита половіли».

Багато випускників школи займали і займають високі керівні посади: Атаманчук С.І. – колишній міністр нафто-газової промисловості Киргизстану, Гринчишин І.С. – заслужений будівельник Росії, Мазурчак Галина Павлівна – начальником відділу Державної податкової адміністрації України, Градовий Василь Степанович – директор місцевого агропромислового підприємства «Дзвін», одного із найпотужніших агропідприємств області, Заслужений працівник сільського господарства України, нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня та орденом Святого рівноапостольного князя Володимира.

Сьогодні в школі працює 17 вчителів. У приміщенні школи є комбінована майстерня, комп'ютерний клас, бібліотека, простора і світла їдальня, чудові актовий та спортивний зали.

Історична довідка Капустинської ЗОШ I ступеня

Капустинці - невеличке село Чортківського району, яке розташоване на березі річки Серет та оповите лісистими горбами. Історія виникнення самого села датована ще 1439 роком. Перші спогади про розвиток освіти у селі починаються ще з XIX століття. На той час існувала в селі парафіяльна школа, де парох вчив основ грамоти українською мовою.

За свідченням найстарших жителів села, ще за часів австрійського панування було організовано однокласну школу з українською мовою навчання у пристосованому приміщенні, яке на даний час перебудоване і є пунктом збору молока. З 1900р. по 1917р. директором цієї школи був Смеречапський Василь Іванович. З приходом панування Польщі,

з 1917р. по 1922р., директором був Андрест Павло Васильович. А з 1922р. по 1930р. - пан Настазієвський. Навчання уже проходило польською і українською мовами.

У 1930 році було споруджено нову муровану школу посаду директора у якій займала по 1935р. пані Клара Вікіп'ян.

На сьогодні у цьому приміщенні знаходиться відділення зв'язку та ФАП. З 1936р. по 1939р. директором цієї школи був пан Аксенчук, котрий разом зі своєю дружиною здійснював культурно-освітню діяльність. Навчанням було охоплено не всіх дітей села з різних причин. До 1939р. в Капустничах діяла «Просвіта» та інші українські товариства. Уже за часів Радянської влади з 1939р. по 1947р. керував школою Ільницький Богдан Петрович.

У повоєнні роки з 1947 р. школа розмістилася в колишньому приміщенні отця Ковча, і завідувачим був по 1956 р. Дутка Яків Ільевич. Завідувачими цієї школи також були: з 1957 р. по 1964 р.- Ляхович Лідія Володимирівна; з 1965 р. по 1967 р. - Бевза Євгенія Іванівна; з 1967р. по 1970 р. - Квасницький Микола Іванович; з 1970р. по 1977 р. - Квасницька Наталія Миколаївна; з 1977 р. по 1980 р. - Хруставка Богданна Петрівна; з 1980 р. по 1994 р. - Школова Ганна Федорівна. На той час Україна стала незалежною державою.

У 1994р. було здано в експлуатацію нове типове приміщення школа-сад, котрою до 1997р. завідувала Школова Ганна Федорівна, адже вона є випускницею Капустинської початкової школи. За роки своєї освітньої діяльності здобула звання «Відмінник народної освіти України», «Вчитель-методист», їй було присвоєно вищу категорію. З 1997 р. до теперішнього часу завідує цією школою Бендик Лілія Ярославівна, яка продовжила вчительську династію своєї матері і теж є жителькою села Капустинці. Їй присвоєно за заслуги в педагогічній роботі I категорію.

У Капустинській загальноосвітній школі I ступеня створено всі умови для навчання й виховання молодших школярів. Вчителі школи беруть активну участь в громадському житті села. Проводяться зустрічі, концерти з дітьми та молоддю в сільському клубі, а талановиті діти беруть участь в районних та обласних конкурсах художньої самодіяльності. Так, випускник нашої школи Бендик Тарас Петрович, котрий теж продовжує вчительську династію своїх рідних, є неодноразовим переможцем районних, обласних та всеукраїнських конкурсів та фестивалів в номінації «Образотворче мистецтво» та «Пісенний конкурс».

Історична довідка Косівської ЗОШ I-III ступенів

У Косові першу однокласну школу організовано у кінці XIX століття, яка поступово переросла у 4-класну. Її директором був польський освітянин п. Мрозковскі. На початок XX століття у селі вже діяла шестикласна школа, у якій освіту давали кілька вчителів українського та польського походження. Директором школи був поляк п. Маєвскі.

Після 1939 року школа стала семирічною, у ній навчалося близько 130 учнів. У 1968 році збудовано нове приміщення школи.

Після стихії, яка пронеслася селом у липні 2005 р., у селі побував Л.Д. Кучма, який сприяв відбудові школи. Після того школу стали називати "президентською". Школа суттєво змінилася. Все тут стало новим: стіни, стелі, класи, парти, дошки, змінилося і подвір'я школи.

Учні школи неодноразово ставали призерами II і III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад: Вишинська О., Вишинська Н., Панчишин Б., Купчак О., Стець З., Біланик І.

У 1968-1998 роках директором школи була Стефанія Пантелеївна Сарахман. З 1998 р. директор школи — Петрів Любов Андріївна.

Багато учнів, наслідуючи своїх наставників, стали педагогами. Деякі з них працюють у школі: Вишинська З.М. - вчитель хімії, Карпенко Н.М., Ревега М.М. - вчителі початкових класів, Федорків Г.Р. - вчитель математики, Федорків М.В. - вчитель інформатики, Тешля Л.М., Федорків М.П. - вчителі біології і географії, Греньків А.Д. - вчитель захисту Вітчизни та основ християнської етики, Масляк О.І. – педагог-організатор.

За період свого існування школа дала дорогу у світ понад 1000 випускникам. Серед них є люди різних професій: лікарі, вчителі, журналісти, інженери, хлібороби: Пундій П.Й. - лікар, історіограф української національної медицини в США, Головатий М.М. - викладач Тернопільського технічного університету ім. І.Пулюя, Петрів І.Г. - викладач Тернопільського фінансово-економічного інституту, Мартов С.Є. - викладач Тернопільського технічного університету імені І.Пулюя.

Випускники школи займають керівні посади: Микола Бідочко - лікар, член наукового товариства "Бойківщина" (м. Стрий); Рибчак Б.Т. - голова ААГ "Угринське", Петрів Л.А. - директор школи (с. Косів); Злей (Риж) Христина - лікар Чортківської райлікарні. Леськів Ігор, Малий Микола, Коробій Михайло, Петрів Володимир, Семирозум Ігор, Лецан Андрій, Леськів Микола, Огородник Ігор - духовні пастирі.

Історична довідка Коцюбинчицької ЗОШ I-II ступенів

Перше приміщення школи збудоване графом Потоцьким у 1863р. До 1939 р. в селі діти здобували переважно початкову освіту, а то й зовсім не вчилися.

У 1944 р. школа розміщувалася у будинку теперішньої пошти та медпункту.

Після війни працювало 8 вчителів, із них вихідці з села: Ратушняк- Кузик Євгенія Дмитрівна, Максимчук Степанія Михайлівна.

У 1947 р. школу очолила Величенко Ганна Леонтівна. З 1952 р. школа стала семирічною. Першим директором був Хиляк Мирослав Володимирович.

У 1963 році директор школи – Луцький С.М. Завуч школи – Репетівський М.Ю. Вчителі: Мельничук М.Й., Угрин Я.М., Медвецька Г.С. та ін..

У 1977 році в селі відкрито нове приміщення школи на 320 місць. Директором тоді став Стефанюк І.В.

З 1984 року по 2000 рік директором школи працювала Величенко Надія Миколаївна. Їй присвоєно звання «Заслужений вчитель», вчитель – методист, нагороджено орденом «Звання пошани».

У той час у школі викладали: Собків Д. П., Угрин Г. С., Дочак І.М., Денисюк В. В., Федусь І. С., Шкляр М. М., Кілик Г. М., Кілик Б. М., Мужилівська Г.І., Твардовська О.М., Недостойна С.М., Данчку Г.І.

З 2002 року школу очолює Пашко Віра Михайлівна.

Сьогодні в школі навчає 12 вчителів.

Школа пишається своїми випускниками – нині знаними людьми в Україні: Шевчуком Михайлом Івановичем – доктором медичних наук, що живе і працює у місті Ужгороді, Шевчуком Мирославом Івановичем - доктором хімічних наук, жителем міста Чернівців, Мельничуком Ігорем Юліановичем – старшим викладачем кафедри живопису і композиції НАОМА м.Києва.

Історична довідка Кривеньківської ЗОШ І-ІІ ступенів

У 1972 році у селі Кривенькому збудовано нове приміщення школи. Ключі від неї отримав директор школи Монастирський Роман Альбінович - добрий керівник, господар, організатор, наставник. Біля школи було споруджено спортивний, географічний майданчики. У школі працювали досвідчені педагоги: Шмата П.С., Шмата М.Н., Коломия І.М., Монастирська М.Є., Николаєвич Г.В., Пшибильська М.Ф., Козлюк М.П., Добровольська В.Г., Юзва Н.І., Гнатюк Є.І., Скриник О.Л., Юзва І.С., Романець С.П., Василик П.П., Барицький В.К., Слободян М.С., Курилик М.В.

Багато вчителів нагороджено грамотами відділу освіти, звання «вчитель-методист» отримала вчитель історії Добровольська В. Г. Вчитель російської мови і літератури Монастирська Марія Євгенівна отримала звання «старший вчитель», «відмінник народної освіти».

У різні роки директорами школи працювали Романенко Н.В., Мельник М., Ковальчук Я., Кужелюк І., Дзюба М.Я., Кизима П., Мимрик К., Тарануха М., Монастирський Р.А., Шмата П.С., Слободян М.С.

На сьогодні в школі працює 14 вчителів. Директором школи є Монастирський І.Р.

Історична довідка Криволуцької філії

З 1928 року почала функціонувати чотирикласна школа в селі Криволуці, а в 1971 - 1991 рр. - 3 - класна, з 1991 року і до сьогодні діє 4 - класна школа. У 1965 - 1966 навчальному році навчалось 46 учнів.

Старожили згадують, що у 40 - х роках вчителював Івасів Григорій та його дружина Софія, Лозинський (ім'я невідоме) - 1949 - 1950 рр., Скорбут Володимир - 1951 - 1953 рр., Дроздовська Текля Іванівна - 1953 - 1954 рр., Островерха Роман Степанович - 1955 - 1956 рр., Дроздовський Євген Володимирович - 1957 - 1988 рр. З 1988 року по 2010 рік працювала Стадник Ольга Іванівна. 2010 - 2011 р.р - Голубінська Світлана Анатоліївна. З 6 вересня 2011 року завідувачем працює Васишин Ганна Володимирівна.

Історична довідка Милівецької ЗОШ І-ІІ ступенів

Окрасою кожного села з давніх-давен була школа – скарбниця мудрості, любові і доброти. В Милівцях школа була заснована у 1886 році. На той час село належало до Заліщицького повіту. 26 червня 1886 року шкільна округова рада ухвалила заснування в Милівцях школи-філії, яка належала до місцевої школи села Лисівців.

На підставі резолюції сейму 2 квітня 1892 року крайова шкільна рада прийняла рішення про зміну статусу філіальної школи в Милівцях на місцеву. В цей час була створена в селі шкільна місцева рада. Шкільна окружна рада в Заліщиках затвердила її головою пана Короля Герінгера, місцевого властителя. Проте він не сприяв розвитку школи в селі. Громада 5 років збирала гроші на будівництво нової школи, діти ж навчалися в одній тісній та холодній кімнаті.

Постановою від 23 квітня 1907 року однокласову школу змінено на двокласову, збільшилась кількість вчителів. Будівництво школи так і не проводилося, хоч громада на це збирала кошти. В зв'язку з хворобою пана Герінгера в 1907 році були проведені вибори шкільної місцевої ради. Після цього розпочалося будівництво нової школи, на місці якої тепер побудовано медпункт. Керував будівництвом місцевий майстер Антон П'ясецький. За переказами, в цей час у Милівцях вчителював добродій Сохацький з дружиною. Ці вчителі досягли високого рівня навчання сільських дітей.

В 1912 році було побудовано нову школу. Навчання проводилося двома мовами: українською та польській до 1939 року.

Навчанням і вихованням дітей в цей період займалися сестри-законниці Розалія Яницька і Марія Приємська. У 1939 році директором школи було призначено Лопушинську, вчителями Богдана Івасіва, Тадея і Мечислава Чайковських. Школа була двокласовою. В кожному класі навчалися два роки, навчання було організоване в дві зміни. В 1942-1943 р.р. вчителювали Надія Андрейців і Павло Щебаловський, котрий проводив велику просвітницьку роботу, керував церковним хором, малював.

У 1944-1945 рр. директором навчального закладу був Федорович. Вчителювали Ліда Олександрівна Костелян, Рая Василівна Риштаненко, Софія Ващенко, Марія Зимня.

З 1946 року – школа семирічна. Крім школи, для навчання використовувались хати в селі. В 1956 р. добудовано ще дві класні кімнати на 36 учнів кожна і коридор. Директором школи в цей час був Олександр Васильович Здоров.

У повоєнний період директорами школи були Петро Михайлович Гановський, Олександр Васильович Здоров, Мотря Павлівна Валюх, Орест Данилович Карабін, Євген Михайлович Гульчак, Василь Васильович Павликівський, Марія Антонівна Салевич.

З вересня 1974 року директором школи в селі Милівці став Богдан Львович Скриник. Ще зовсім юним, у 28 років, він очолив педагогічний колектив і розпочав у цьому ж 1974 році будівництво нової школи. 24 серпня 1978 року було здано в експлуатацію новий двоповерховий навчальний заклад на 192 учнівських місць, в якому – 10 класних кімнат, спортивний зал, майстерня, бібліотека, три препаратурських та їдальня на 72 посадкових місця. Загальна площа школи – 1220,20 м².

За рейтингом серед шкіл району школа неодноразово займала призові місця.

На сьогодні директором школи є Олександр Андрійович Ковальчук, у ній навчається 61 учень, працює 15 педагогів, з них 3 вчителі – спеціалісти вищої категорії, 7 вчителів – спеціалісти I категорії, 1 вчитель II категорії і 3 – спеціалісти.

Випускники часто повертаються у стіни рідної школи на роботу. Так можна сказати про вчителів початкових класів Куртяк Г.Б. та Солтис Н.Я., вчителя образотворчого мистецтва Ткачика В.М., вчителя інформатики та математики Цинкалюка Р.В. та вчителя біології Мороз Г.В.

На сучасному етапі учні школи регулярно беруть участь у Всеукраїнських олімпіадах з базових дисциплін, є активними учасниками конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика. В школі діють предметні гуртки, організовано станицю ім. Марусі Чурай молодіжного товариства «Сокіл».

У 2007-2008 н.р. за рейтингом серед шкіл району школа зайняла перше місце серед закладів I-II ступенів.

Весь педагогічний колектив пишається своїми учнями та випускниками, прагне створити атмосферу доброти, взаєморозуміння, затишку і співпраці.

Історична довідка Мухавської ЗОШ І-ІІ ступенів

Сучасне приміщення школи було побудоване в 1910 р. З 1912 р. школа була реорганізована в чотирьохрічну, і до 1920 р. вчителями були українець Маркевич Михайло Франкович і Штирліга Август - австрієць.

У 1928 р. на посаду директора був призначений Руслановський, а вчителькою його дружина - Руслановська Марія. Навчались діти у 2-3-4 класах по 2 роки до досягнення ними 14 - річного віку. Після її закінчення можна було продовжити навчання за високу плату в Ягільницькій семирічній школі.

У роки війни (1939-45 рр.) в с. Мухавці теж діяла школа. У повоєнний час (1945 - 1949 рр.) директором працював Ліщинський Тарас Володимирович. Вчителями були Шевчик Г., Горотанська Д.М., Стасюк Т., Тильний П. У 1949 р. школа була реорганізована в семирічну. Директором був призначений Тимошук Л.В. У 1952 р. відбувся перший випуск Мухавської семирічної школи. Випускників було 28.

У 1958 р. було розширено приміщення школи - побудовано дві класні кімнати. Школа уже стала восьмирічною, перший випуск був у 1961 р. Навчалось тоді 77 учнів. Працювало 12 вчителів. Із них було 10 з вищою і 2 з незакінченою вищою освітою.

З 1 березня 1961 р. директором школи став П.Т. Грушицький. У 1964 р. недалеко від основно-го корпусу школи побудоване ще одне приміщення, де розміщено шкільну їдальню, майстерню і бібліотеку.

З 1989 р. директором школи було призначено Грищука О. А.

У 2010 р. директором школи призначено Куривчак Т. І.

У школі сьогодні 16 учителів, 14 з вищою освітою і 2 з середньою спеціальною.

Кращими випускниками пишається наша школа. Серед них Помилуйко А.П. – кандидат технічних наук, Ковцун Д.М. – майстер спорту, учасник XXIII Олімпійських ігор, Геник Р., майор, викладач військової академії в Кам'янці-Подільському, Сушельницький Б.В. - начальник Тернопільського АТП.

Історична довідка Нагірянської ЗОШ І-ІІ ступенів

Нагірянська загальноосвітня школа І – ІІ ступенів заснована у 1944 році, про що свідчать архівні документи. Вона була створена на базі Хом'яківської чотирьохкласної початкової школи, яка розташовувалась в старому одноповерховому приміщенні с. Хом'яківки. Свідчення старожилів села вказують, що перші згадки про школу сягають 80-их років ХІХ ст. До 1958 року школа називалась Хом'яківська семирічна школа. З 01.09.1958 р. школа носить назву Нагірянська восьмирічна школа. В 1988 р. побудовано нове сучасне двоповерхове приміщення школи, розраховане на 192 учні. Зараз у школі навчається 146 учнів.

Школа має свої давні славетні традиції. В її стінах завжди витає дух українського національно-го відродження. У 30-их роках минулого століття більшість учнів школи були членами молодіжного національно – патріотичного товариства “Луг”, а в 40 - 50 роках боролись в лавах УПА за волю Укра-їни. Випускники школи завжди відзначались високим рівнем знань і продовжували успішне навчання в Ягільницькій середній школі, училищах, технікумах, вищих навчальних закладах. Вони успішно трудилися і продовжують працювати в усіх куточках України, близькому та далекому зарубіжжю.

Нагірянська школа гордиться своїми випускниками. У 1952 році школу закінчив Костянтин Євстахович Осадца, який багато років працював у системі професійно – технічної освіти. Як художник - любитель він подарував школі більше 40 своїх полотен, які прикрашають стіни художнього музею школи. У 80–их роках школу закінчив Дерій Володимир Петрович – сьогодні доцент Тернопільської академії народного господарства, самобутній поет, твори якого можна знайти в шкільній бібліотеці. У Львові живе поет Роман Вархол, теж випускник школи. З 2006 року Чортківську районну раду очолює Роман Володимирович Чортківський – заслужений лікар України, випускник школи 1967 р.

Школа завжди славилась своїми вчителями. У 50-их роках директором школи був Федорко Микола Максимович, якому за самовіддану невтомну працю було присвоєно високе звання “Заслужений вчитель УРСР”. Високоосвічена, інтелігентна людина , він багато зробив для навчання та виховання багатьох жителів села. З 1965 року майже 20 років школу очолювала Ярослава Степанівна Корнят – прекрасний педагог та мудрий керівник.

Вчительську династію продовжують її дочка – вчитель математики Галина Іванівна Пирен та внучка – вчитель англійської мови Вікторія Ігорівна Склярська. За директорства Ярослава Миколайовича Бандури – випускника школи, було побудоване нове сучасне приміщення. Добрим словом згадують випускники школи вчителів математики Марту Володимирівну Чорній та Парасковію Андріївну Щур, української мови та літератури Ольгу Іллівну Герасимів, початкових класів – Надію Володимирівну Ляхович, які зараз на заслуженому відпочинку. З 1999 року очолює педагогічний колектив Гриньків Степан Миколайович – спеціаліст вищої категорії, старший вчитель, лауреат Всеукраїнського конкурсу “100 кращих керівників шкіл України 2007” у номінації “Стратегія та розвиток

навчального закладу». На сьогодні з 21 педагогічного працівників 13 мають вищу кваліфікаційну категорію, 3 – спеціалісти I категорії, 4 вчителів – спеціалісти II категорії, 2 вчителів мають звання «вчитель-методист», 5 - звання «старший вчитель».

Сьогодні вчителями школи працюють дев'ять випускників різних років. Педагогічний колектив школи приділяє належну увагу підвищенню якості знань учнів, як одному з основних завдань школи. Важливим фактором є робота з обдарованими дітьми. За останні 10 років учні школи постійно займають призові місця у II та III етапах Всеукраїнських шкільних олімпіад з навчальних предметів серед шкіл I – II ступенів Чортківського району та області. В підсумкових рейтингах навчально – виховної роботи за останні роки школа займає I та призові місця. В цьому велика заслуга спільної роботи педагогічного, учнівського колективів та батьків, які беруть активну участь в житті школи.

Пріоритетним завданням школи є формування фізично здорової, психічно врівноваженої, морально стійкої, всебічно обдарованої особистості. У 2003 році школа стала учасником і одним з переможців Всеукраїнського конкурсу – захисту сучасної моделі навчального закладу – Школи сприяння здоров'ю. Наказом міністра освіти і науки України В. Г. Кременя за №491/236 від 22.07.2003 р. педагогічний колектив школи нагороджений Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України «За впровадження інноваційних технологій щодо формування культури здоров'я, позитивної мотивації на здоровий спосіб життя учасників навчально – виховного процесу». Це дало можливість у 2005 році розпорядженням Тернопільського обласного управління освіти відкрити на базі школи навчально – експериментальний майданчик на тему «Система спортивно – оздоровчої та профілактичної роботи в школі щодо зміцнення фізичного та психічного здоров'я». На базі школи проводяться обласні та районні семінари методистів з виховної роботи з проблеми збереження здоров'я дітей та її реалізації у навчально – виховному процесі. В школі створено перший в області кабінет «Основ здоров'язберігаючих технологій», в якому зібраний великий матеріал для реалізації профілактичних заходів щодо зміцнення здоров'я учнів. У 2012 році школа знову взяла участь у Всеукраїнському конкурсі шкіл сприяння здоров'ю і знову стала переможцем у номінації « Інформаційно-комунікативні центри по формуванню національної мережі Шкіл сприяння здоров'ю».

В школі на сьогодні працює 7 предметних гуртків, 3 спортивних секції, група з лікувальної фізкультури, в яких займається 138 учнів. В школі обладнано сучасний комп'ютерний клас.

Педагогічний колектив Нагірянської загальноосвітньої школи I – II ступенів перетворив свій навчальний заклад у Школу сприяння здоров'ю. Проведена робота показала, що здоров'язберігаючий підхід в системі роботи школи забезпечив повну реалізацію основної стратегічної мети школи – формуванню фізично здорової, морально стійкої, всебічно обдарованої особистості, допомагає зрозуміти вчителям, учням, батькам, що здоров'я сьогодні - це не тільки індивідуальна цінність окремої людини, це багатство держави, запорука її успіху та процвітання.

Історична довідка Палашівської філії

Перша документальна згадка про школу в нашому селі датується 1836 роком. Школа була церковнопарафіяльною. Вона існувала до 1841 року (5 років), про це згадується у книзі «Шематизм малопольський і...» за 1836-1841 роки. Парохом був отець Іван Оконський. Про вчителя нічого не згадується, певно, що його не було, а заняття проводив священник. 2 травня 1873 року Крайовий (Львівський) сейм приймає Постанову про організацію шкіл в тих місцевостях, де їх не існувало. Через 10 років, а саме 31 березня 1884 року, проведено засідання радних села Паушівка, протокол якого засвідчує, що у селі школи немає, тому згідно постанови Крайової (Львівської) шкільної Ради від 28 червня 1884 року відкрити школу в селі Паушівка з одним вчителем. День заснування школи 1 вересня 1885 року. У 1901 році Крайова Шкільна Рада ухвалила двокласову школу. У 1925 році, в час Польщі, стараннями директора школи Яхницького Василя, Паушівську двокласову школу переведено у трикласову, яка містилася в сільській хатині. Тоді почалися старання про будівництво школи. У 1932 році закінчено будівництво двоповерхової школи, в якій вже було 6 класних кімнат. В цьому приміщенні навчаються діти нашої Палашівки і тепер. Школа мала шість класних кімнат і двокімнатне помешкання директора. Одночасно розпочалося будівництво двоповерхового приміщення читальні, яке у 1964 році стало другим корпусом школи.

Після приходу більшовиків у 1939 році створено семикласну школу, в якій працювало 9 вчителів. В час німецької окупації школа знову стала початковою, а потім неповною - середньою, а з 1961р. – восьмирічною, в якій навчалось 225 учнів, працювало 15 вчителів.

Першими директорами після повернення більшовиків були Ковбасюк Осип, Сенюк Казимир, Годжик Андрій, Шкробут Йосип. З 1951 року директором школи була Остапенко Євдокія, з 1973 року директором школи був Іваськів Богдан Романович, з 1978 року директором був Білецький Петро Сергійович, з 1984 року і по сьогоднішній день директором школи є Періг Михайлина Василівна.

У 2019 році школу переведено у філію Джуринського опорного закладу загальної середньої освіти I-III ст.

Історична довідка Полівецької філії

В 2018 році загальноосвітня школа І-ІІ ступенів с. Полівці відсвяткувала свій 50 – річний ювілей. А розпочиналось все ще в далекому 1961 році. Самі копали фундамент, добували камінь у Ріпинецькому кар'єрі, возили цеглу із Слобідки. Після уроків та під час канікул допомагали і учні старших класів. В 1963 році силами колгоспу і жителів села був побудований перший поверх. Через нестачу грошей будівництво було тимчасово припинено. В 1965 році будівництво школи було продовжено.

1 вересня 1968 року двоповерхова красуня наповнилась дитячим щебетом, символічний ключ вручено директору Фльорковому М.В. Навесні 1969 року перед школою учнями і вчителем біології Сегедою Г.М. були посаджені туї, фруктові дерева з правої сторони, вздовж центральної дороги – каштани.

У 1987 р. було перенесено їдальню із старого корпусу в приміщення нової школи. В 2002 році школа була газифікована, побудована нова котельня. Діяльність Полівецької школи базується на засадах демократизму, творчого пошуку, дотримання принципу партнерства, взаємодопомоги. Колектив засвоює інтерактивні технології, активні методи діалогічного спілкування між вчителем та учнями.

Наші традиції

Традиційними стали в нашій школі виховні заходи.

Свято Першого дзвоника.

Учителю, вклоняємся доземно!

Козацькі забави.

Лінійка-пам'яті жертвам Голодомору.

Ой, хто, хто Миколая любить!

Новорічна казка. Різдвяні зустрічі. "Колядуй, моя родино".

Зустріч з випускниками.

Шевченківські дні.

Дзвін Чорнобиля.

Свято Матері

День Святого Валентина

Свято Останнього дзвоника.

"Випускний бал".

Зустрічі випускників різних поколінь.

Гордістю нашої школи є випускники:

Гінка Богдан Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету іноземних мов Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Закінчив німецьке відділення факультету іноземних мов Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. За фахом – викладач німецької мови. З 1976 року працює у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка.

Книги автора, видані видавництвом "Навчальна книга - Богдан":

Deutsches Lesebuch. Книга для читання німецькою мовою

Німецька мова. "Типово німецьке". Стереотипи і реальність

Німецька мова. Посібник-порадник для старшокласників та абітурієнтів

Das Leseparadies. Книга для читання. Кн. 1

Das Leseparadies. Книга для читання. Кн. 2

Поет і прозаїк Володимир Погорецький – член Національної Спілки письменників, член Національної Спілки журналістів України, головний редактор літературно-мистецького

та громадсько-публіцистичного журналу «Золота ПЕКТОРАЛЬ», редактор та упорядник літературного альманаху «Сонячне гроно», учасник бойових дій в Афганістані, кавалер ордена «За заслуги» III ст., автор багатьох поетичних і прозових книг, зокрема, «Спалах сльози», «Великодні дзвони» «Під крилом вечірньої зорі», «На призьбі літа», «Шураві», повісті «Афганський синдром», «Афганістан. Книга пам'яті. Тернопільська область» (2002), «Обпалені війною», «До стіп Зарваницької Матері Божої», «На крилах молитви до Погонської Матері Божої, історико-краєзнавчого путівника «Чортківщина» та інших.

Нестор Чир — український поет. Живе і працює в Надвірній. Був одним із засновників Надвірнянського товариства української мови. Вже четверте скликання (від 1990) є депутатом Івано-Франківської обласної ради. Пише вірші, оповідання. Автор поетичних збірок «Пізнє яблуко мого саду» (1998), «Долоні в крапельках дощу» (2001), «Калиновий спалах» (2003). Друкується в часописах «Дзвін», «Перевал». Від 1987 керує літературно-мистецькою студією «Бистринь» при Надвірнянській районній газеті «Народна воля». Організував і очолив редакційну раду, яка підготувала альманах «Страгора» (1994), книжку «Надвірна. Історичний нарис» (1999), був членом редакційної колегії з видання фотонарису «Надвірна. Поема у світлинах» тощо. Лауреат обласної премії ім. В. Стефаніка (2004) за поетичну збірку «Калиновий спалах».

Мирослав Мотюк — поет, депутат Верховної Ради України першого скликання, урядовець Міністерства охорони Здоров'я. "Мелодія мовчання" — так таємниче і водночас інтригуюче названа збірка поетичних творів, що недавно побачила світ у видавництві "Сорок А" в Тернополі.

Отець Василь Погорецький — доктор богословських наук, настоятель церкви Воздвиження Чесного і Животворящого Хреста Господнього в Копичинцях. Свої наукові праці друкує в міжнародному журналі «Україна — Європа — Світ», веде рубрику «Духовні обереги» у громадсько-публіцистичному часописі «Золота пектораль». Закінчив Санкт-Петербурзьку духовну семінарію, Івано-Франківський теолого-катехитичний духовний інститут, Варшавський університет імені кардинала Стефана Вишенського, Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. Ще навчаючись у Варшаві, захистив докторську дисертацію. Працював викладачем суспільних дисциплін і віце-ректором Чортківської дяківсько-катехитичної академії ім. Г. Хомишина. Автор монографії «Українська духовна культура і Петро Могила».

Ісидор Нагаєвський — український греко-католицький священник, історик. Емігрував у США. З 1953 — доктор філософії Українського Вільного Університету у Мюнхені, пізніше — професор Українського Католицького університету в Римі.

Автор історичних праць:

Кирило-Мефодієвське християнство в Русі-Україні, 1954

Рим і Візантія, 1956

Історія Української держави ХХ ст

History of Ukraine, 1962

History of Modern Ukrainian State, 1917-23, 1966)

Історична довідка Пробіжнлянської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Школа! Мабуть у кожного живе в серці своя улюблена рідна альма-матер, образ вчителя, того, хто вперше завів до школи, класу, того, з чийх вуст вперше почули, яка милозвучна і чарівна мова наша солов'їна, того, хто розкрив гармонію цифр, формул, креслень. А може це той, хто щоденно робив мандрівку в країну знань, прищеплював любов до мудрого і прекрасного, навчив шанувати народ і країну, в якій народилися і живемо.

Історія Пробіжнянської школи невіддільна від історії нашого краю, села. Після поділів Польщі наше село Пробіжна перейшло до Австро-Угорщини. Відомо, що наш край в ті далекі часи був одним з найвідсталіших і найубогіших країв в усій Європі. Про розвиток культурно-освітніх закладів ніхто не дбав.

З розповідей старожилів та за даними Тернопільського обласного архіву відомо про те, що в селі була церковно-приходська школа. Однак доступ до неї був не для всіх дітей. Таке ставлення до освіти дітей тривало все дев'ятнадцяте століття. І лише на початку двадцятого століття дещо змінюється. Школа стає семирічною. Вона розміщується в п'яти приватних будинках. В школі працювало сім вчителів, з них лише один українець, а інші – поляки. Навчання велося польською мовою.

Першими вчителями цієї школи були: Ковальська Броніслава Адамівна, Лавницька Марія Казимирівна, Літерович Казимир Броніславович, Літерович Євгенівна Йосипівна, українець Семенюк Іван Йосипович, який викладав «руську мову» і співи по одній годині на тиждень. В школі панувала жорстка дисципліна. За будь-яку провину учня карали різкою. Винятки становили учні – поляки, яких за провини тільки сварили. Діти, які жили в бідних сім'ях, а таких була більшість, відвідували школу рідко, особливо взимку. Іноді одні валянки були на сім'ю. А з приходом весни, для таких дітей починалось пасовище. Вони змушені були випасати худобу багатих поляків і «господарів». Тому були такі діти, які по декілька років ходили в один і той же клас. Багато старожилів мали 3 – 4 класи, як вони говорили, польської школи. Мало хто з дітей вчасно закінчував семирічку.

У 1927 році в селі почалося будівництво нової школи, тепер це середня школа, а тоді теж була семирічною. Будівництво було закінчено в 1932 році. Це була трьохповерхова цегляна споруда на одинадцять класних кімнат. З 1936 по 1939 рр. директором цієї школи був поляк Літерович Казимир Броніславович. В тодішній школі навчалось 100 – 120 учнів, переважно це були діти заможних родин.

За кошти населення в місті Чорткові будується, а в 1938 році відкривається перша українська гімназія «Рідна школа» імені Маркіяна Шашкевича. Сюди вступають і обдаровані наші односельці. Серед них Семанюк Юліян, який за активну участь у товаристві «Луг» в 1939 році був репресований, а в червні 1941 року жорстоко замучений в Чортківській тюрмі.

Окремим із них вдалося емігрувати за кордон. Сьогодні пробіжнянці, колишні гімназисти, Василь Шимків, Осип Середа, Осип Козачок, Іван Польовий, Павліна Буцяк та інші живуть в Канаді.

В 1944 році село було звільнене від німецьких окупантів. Запрацювала школа. Директор Клопотовський Тарас Степанович і вчителі доклали чимало зусиль, щоб ліквідувати неписьменність серед молоді.

Знаменним для школи став 1948 рік. У цьому році школа стала середньою і здійснила свій перший випуск.

Навчання в школі велося в дві зміни. Школу відвідували учні села та сусідніх сіл: Чорнокінців, Жабинців, Коцюбинців, Коцюбинчик.

Пройшло десять років. У 1959 році в житті школи відбулася важлива подія – добудова. До старого приміщення школи було добудовано десять класних кімнат і актовий зал. Всі школярі перейшли на однозмінне навчання. Будову вели всім селом. Вікна, двері та підлоги в класних кімнатах були виготовлені в шкільній майстерні під керівництвом вчителя трудового навчання Мостового Євстахія Миколайовича та столярів села: Білінського Йосипа Антоновича, Ваврушко Івана Михайловича, Власюка Степана Петровича.

Саме в цей час поряд зі школою за ініціативою вчительського колективу був спланований парк. На організованих суботниках учні школи висаджували декоративні і плодові дерева. Скоро біля школи зашуміли кронами тополі, липи, каштани, барбариси, клени, горобина, білокорі берізки, яблуні та інші дерева. Парк став місцем відпочинку для всіх жителів села. Тут розмістився стадіон, спортивна площадка. В парку почали влаштовувати національні свята, спортивні змагання та молодіжні гуляння.

Тут знаходяться пам'ятники тим, хто віддав своє життя за волю і незалежність в роки лихоліття: могила Січових стрільців, пам'ятник Воїнам-односельчанам, які загинули в роки Другої світової війни, Братська могила, в якій поховано Героя Радянського Союзу Вітвінського Валентина Федоровича.

Одним з перших кабінетів був створений біологічний. Згодом були створені кабінети історії, фізики, хімії, математики, української мови та літератури.

У школі запрацювали гуртки та мистецькі об'єднання. Так в 1947 році було створено хоровий та танцювальний гуртки. Організатором і керівником їх була сім'я Кварцяних.

В 1949 році повертається в село Бистриківський Володимир Іванович, який за участь в членстві «Луг» в 1939 році був репресований і 10 років провів у Хабаровському краї. Від природи талановитий музикант — Бистриківський В. І. включається в музичне життя села. На прохання Кварцяного Ю. М. він стає концертмейстером учнівського, а пізніше і вчительського хорів.

В 60-х роках Бистриківський В. І. створює в школі духовий оркестр, який стає незамінним учасником всіх урочистостей в селі. Неодноразові перемоги районного конкурсу духових оркестрів, у 1987 році вони стають Лауреатами обласного конкурсу.

Центром навчально-виховної роботи в школі стала і шкільна бібліотека, яка була створена в 1950 році. Першими шкільними бібліотекарями були Удовенко Марія Іванівна, а згодом вчитель-пенсіонер Романенко Олександр Антонович.

Першим директором був Літерович Казимир Броніславович. Та в 50-х роках він залишає село і виїжджає за кордон. Його місце займає Топалов Аркадій Якович, вчитель математики (на світліні в центрі другого ряду. 1951 рік).

Саме завдяки йому виділяється місце для пришкільного гуртожитку, де проживало 8 учнів. Через два роки сім'я Топалова виїжджає з села. На місце директора школи призначають колишнього воєнного Гізуна Миколу Михайловича.

Дещо змінюється і вчительський колектив. В школі починає працювати вечірня школа, яку закінчують жителі села.

В 1967 році директором школи призначають вчителя хімії та біології Романюка Володимира Васильовича. Він сприяє будівництву нового шкільного гуртожитку, в якому проживає 17 школярів

В 1976 році директором школи знову призначають Благуляка Омеляна Федоровича, а директором вечірньої школи стає випускник цієї школи, випускник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича історичного факультету Колісник Орест Йосипович. Саме на цей період припадає найвищий розвиток шкільної освіти у селі. Контингент учнівської молоді досягає 750 чоловік. Вечірня школа нараховує 70 чоловік. В учительський колектив приходять талановита молодь. Досягнувши пенсійного віку, Благуляк Омелян Федорович залишає посаду директора школи і йде на заслужений відпочинок, а директором стає Думський Андрій Іванович. Це був 1983 рік.

У 1988 році Думський залишає школу, а його наступником стає вчитель географії, випускник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича географічного факультету Яхневич Дмитро Петрович. У 1996 році на цю посаду призначено Чортківським відділом освіти Калушку Богдана Михайловича, випускника Полтавського державного педінституту імені В. Г. Короленка фізико-математичного факультету.

У 1998 році директором школи стає Родіонова Лариса Миколаївна, яка раніше працювала завучем школи і викладала хімію і біологію. У 2000 році її змінює Верля Ігор Зіновійович, який закінчив Тернопільський педінститут географічний факультет і працював вчителем географії. Він – улюбленець учнівського колективу і, незважаючи на свій молодий вік (1969 року народження), користується авторитетом серед учителів школи і жителів села. У 2007 році він став лауреатом обласного конкурсу «Вчитель року». Верля Ігор Зіновійович бере активну участь у громадському житті села, був депутатом сільської ради трьох скликань.

5 липня 2000 р. Цю дату назавжди запам'ятають всі пробіжнянці. Вночі над селом пронісся буревій. Будівлі жителів залишилися без дахів. Дах школи був повністю знесений, вікна вибиті. За допомогою Міністерства надзвичайних ситуацій при сприянні Президента України Леоніда Даниловича Кучми школу було повністю відновлено буквально за 45 днів.

Саме в ці важкі дні директором школи став Верля Ігор Зіновійович. На відбудові школи працював весь педагогічний колектив. Забувши про сон і втому, вчителі допомагали підготувати школу до нового навчального року. Було зроблено неможливе. За півтора місяця в центрі села стояла нова школа, яку очолював новий директор. Хвилювалися всі. Адже на перший дзвоник чекали тодішнього Президента Леоніда Даниловича Кучму.

Як уже зазначалось, за час свого існування школа випустила понад 2,8 тисяч випускників. Серед них кожного року 2 – 3 медалісти. Першими медалістами школи були Володимир Шпак та Олександр Кириченко. Серед випускників є вчені, викладачі вузів, технікумів, училищ, видатні діячі культури і мистецтва, спортсмени і військові.

Один із перших випускників школи Мирослав Миколайович Мостовий, кандидат сільськогосподарських наук, завідував відділом меліорації Київського науково-дослідницького інституту, певний час працював науковим спеціалістом в Іраку. Степан Іванович Василишин — кандидат математичних наук працює в Московському інституті математики. Кандидат технічних наук Любомир Степанович Пивовар, випускник нашої школи, провідний інженер Київського машинобудівного інституту. Випускник школи Ковпак Павло завідував кафедрою військової підготовки Чернівецького медичного інституту, а Грузинська Лідія Михайлівна — доцент філологічних наук працює на кафедрі української мови та літератури Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича. Випускник 60-х років Равлів Ігор Петрович очолює Тернопільський обласний відділ освіти. Викладачами Чортківського педагогічного коледжу стали випускниці школи Суржко Наталія Романівна та Равлів Наталія Любомирівна, а Чортківського медичного коледжу — Бойчук Наталія Володимирівна і Кишкан Наталія Іванівна, Кієво-Могилянської академії — Фірманюк Галина Володимирівна. Випускниця 90 – х років Семанюка Віталія Зіновіївна, захистивши кандидатську роботу, стала викладачем Тернопільської академії народного господарства. А випускник Федорович Юрій Степанович став викладачем Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Солістом Львівського оперного театру став Богдан Базиликот, заслужений артист України. Його чарівний тенор звучав на сценах Канади, Франції, Польщі, Угорщини. Солісткою хору імені Г. Вірьовки стала випускниця нашої школи Кренціх Євгенія. Натолочний Ігор Володимирович, випускник Київського інституту культури, очолює обласний відділ культури.

Начальником Московського тресту по будівництві та експлуатації залізничних доріг працює Йосип Тетюк.

Випускник 1952 року Леонід Гута став кандидатом медичних наук. Нині він провідний лікар – гінеколог Тернопільщини, а Бистриківська Людмила Миколаївна стала викладачем Львівського медичного коледжу.

Кандидатом психологічних наук, старшим науковим співробітником НДІ психології України є випускник 70-х років Мацейків Мирослав Антонович. А випускник Гулько Юрій Омелянович став майстром спорту по бігу із перешкодами.

Багато випускників нашої школи стали військовими спеціалістами: Ухацький Роман, Бистриківський Іван, Родіонов Валерій, Кіт Ігор, Ковпак Павло, Мацейків Орест, Білецький Євген, Коломия Іван. Сьогоднішні випускники продовжують традиції школи. Військову спеціальність здобув у Львівському вищому військовому училищі Польовий Віталій. А випускник 80-х років Володимир Островський за участь в боях в Афганістані нагороджений Орденом Бойового Червоного Прапора.

Серед випускників є і духовні пастирі. Першим із них став Любомир Йосипович Пасемків, а згодом ними стали Микола Романець, Ігор Бойчук, Андрій Лахман, Ігор Середа, брати Гопки Іван і Ярослав, Натолочний Анатолій.

Випускник школи Унгурян Юрій Антонович, закінчивши біологічний факультет Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича, працює завідувачем лабораторії в Лісабоні (Португалія). А випускник 1968 року Бистриківський Іван Володимирович став заслуженим лікарем Російської Федерації.

Серед перших випускників школи, які обрали професію лікаря були: Леонід Гута, Любов Буновська, Михайло Хлопецький, Роман Вихло, Михайло Ангел. Сьогодні, продовжуючи традиції школи, лікарями працюють Романюк Олександр Володимирович, завідує лікарнею в місті Копиченцях, Веселовська Людмила Родіонівна, дільничний лікар на Волині, Довбуш Лілія Володимирівна, Кузишин Лілія Володимирівна та Шмата Роман.

Важливою подією для педагогічного колективу була зустріч з міністром України з питань надзвичайних ситуацій Дурдинцем В.В. у 2000 році.

На сьогоднішній день у школі працює 24 вчителі та навчається 130 учнів.

Історична довідка Росохацької ЗОШ І-ІІІ ступенів

Найсвітліше почуття – любов до отчої землі. Добро і святість знаходять місце в душі кожного жителя села Росохача. А ще росохачани надзвичайно свідомі свого роду та національної приналежності до славного українського коріння. Споконвіку знаходили сили та розуму обстоювати Божий дар бути вільними, освіченими.

Не випадково на теренах Росохача на початку ХХ ст. діяла читальня «Просвіти», бо люди, як сонях до сонця, тягнулись до зерна науки, усвідомлюючи, що лише високоінтелектуальна, патріотично талановита, сильна духом та тілом частина народу зможе прославити його та зберегти пам'ять про себе у віках.

За Австрії в селі була дворічна школа з українською мовою навчання, хоча вчителі за національністю були поляками. Школа розміщувалася в старому мурованому будинку.

За польських часів школа була шестирічною.

Учительський колектив складався з директора та двох вчителів. У кожному класі навчалося від 20 до 40 учнів. Навчання проводилось у дві зміни. У кожній класній кімнаті було два образи, глобус та карта світу. Перший і останній уроки кожного дня починалися і закінчувалися молитвою.

У школі викладалися такі предмети: релігія, польська мова, рахункова геометрія, природа, географія, історія, малювання, праця. У свідоцтві про освіту ставилася також оцінка за поведінку.

Навчалися діти за підручниками, які купували їм батьки, а сиротам книги видавала школа. Недалеко знаходилася читальня, де учні мали можливість додатково працювати з книгами.

Не всі батьки мали змогу навчати дітей протягом шести років. Тому деякі учні з бідних сімей закінчували лише три класи, а дехто й зовсім не навчався.

У 1959 році була відкрита нова школа, яку побудували за кошти держави.

До 1963 року школа була семирічною, протягом 1963 – 1988 р.р. – восьмирічною.

Протягом 1950 – 1970 років в школі працювало 17 вчителів на чолі із директором Татуною Юрієм Адамовичем.

У 1988 році школа добудована, що дало змогу учням здобувати середню освіту.

Кожного навчального року в школі навчалось 300-320 учнів. У 1970 – 1971 році - 410 дітей. Протягом 70 – 90 р.р. в школі працювало 22 вчителі. Директорами були Недокус Зіновій Степанович, Плішко Петро Васильович, Градовий Василь Гнатович, Градова Ірина Григорівна.

Зараз наша школа налічує 11 класів, у яких навчається 174 учнів. У школі працює 25 вчителів, директором школи з 2001 року працює колишня наша випускниця Наконечна Ганна Петрівна.

Школа має бібліотеку, що налічує 3550 підручників та понад 4800 книг художньої літератури.

Найбільшим визнанням вчительської праці є випускники Росохацької школи, які стали відомими в селі, районі, області, державі та за її межами.

Степан Сапеляк очолював обласну організацію Національної спілки письменників України, член української Гельсінської спілки (1987 р), Міжнародного ПЕН-клубу (1992р.), лауреат Національної премії ім. Т.Г.Шевченка (1993р.), літературно-мистецької премії ім. братів Богдана і Левка Лепких(1995р.), літературної премії ім. В.Свідзинського (2002р.). Нагороджений Орденом «За заслуги» III ступеня (2005р.), член редколегії літературно-мистецького журналу «Золота ПЕКТОРАЛЬ».

Андрій Плішка, заслужений вчитель України, лауреат літературно-мистецької премії імені Сидора Воробкевича, доцент кафедри музики Чернівецького університету імені Юрія Федьковича.

Марія Марчій (Роксолана Клин) – поетеса (США).

Дутка Анна Яківна – кандидат педагогічних наук, доцент, ректор Львівського інституту банківської справи.

Райбедюк-Навізовська Галина Богданівна – завідувача кафедри філології Ізмаїльського педагогічного університету.

Навізовська Марія Богданівна – проректор Кременецького педагогічного університету.

Басістий Павло Васильович – доцент кафедри фізики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Історична довідка Свидівської ЗОШ І-ІІ ступенів

В нашому селі будівництво школи було розпочато в 1896 р. силами громади села. Будівля викладена із сиріої цегли, стеля - пучками очерету, покрита соломною, ззовні та зсередини вимашена глиною. Будівництво було закінчено в 1897 р про, що свідчить напис на крокві, зроблений дьогтем одним із майстрів. Школа була українська 4- класна з вивченням польської та німецької мов. З 1920 по 1925 р. директором школи був В. Кв'ятковський. Вчитель Юлковський навчав української та польської мови, Чукруш – історії.

Реформування освіти на більшовицький лад перешкодила друга світова війна. З 1945 по 1948 школа залишається чотирирічною. Вже в 1948 р. школа стає семирічною, збільшується кількість навчальних предметів. Навчають української, російської, німецької мови, алгебри, геометрії, природознавства, географії, хімії, фізики. Зі Східної України було направлено вчителів, які працювали в школі і створили тут свої сім'ї. Серед них Мельник О.Д., Цала М. Д., Гук М.П., Потикевич І.В. та інші.

З 1945 по 1975 р. директором школи був Зайцев Михайло Михайлович.

В 1952 р. в школі працювало 13 вчителів, навчался 222 учні. З 1955р. в шкільну програму вводиться предмет ручна праця. Дещо пізніше колектив вчителів поповнюється місцевими спеціалістами: Білавчук О.М., Онищук О.І., Карашівська Д.В., Пушкар (Комариця) В.І.

1975 – 1984рр. директором працює Ганусяк Богдан Михайлович. Кількість учнів та введення кабінетної системи вимагали побудови нового приміщення школи. В 1976р. колгосп ім. Ю. Гагаріна (голова Строць Б. І.) розпочинає будівництво нової триповерхової школи. Всього за 1 рік будівництво було завершено і в січні 1977р. в ній розпочався навчальний процес. Колектив поповнився новими вчителями.

З 1984 по 1997р. директором є Цалий Іван Петрович. У 1986р. будівля школи заново поштукатурена та перекрита. В колектив вливаються нові кадри. Серед них Томілович (Семчук) С.М. (зараз завуч школи), Пушкар В.П., Крива Л.Р. та інші. В 1988р. в школі відкрито музей воїна –“афганця” О. Дмитрієва.

1997р. – 2000р. посаду директора обіймає Куцюлим Любомир Ананійович.

2000 – 2003рр. керівником школи працює Цала (Пеняк) Ганна Іванівна.

Протягом цих років проводиться ремонт котельні та окремих кабінетів , спортзалу .
Оформлено кабінет обслуговуючої праці.

В 2003р. директором призначено Луника Валентина Васильовича.

Учнями та випускниками нашої школи були люди, котрі прославились на теренах нашої держави та за кордоном.

Цалий З. П. – доктор фізико-математичних наук , викладач Чернівецького Національного університету, автор багатьох наукових статей.

Скорик Л. М. – ректор фінансово-економічного інституту в м. Гомелі (Білорусь).

Рудачик Я. І. - лікар – травматолог Чортківської районної лікарні.

Кікіс І. В. – викладач регентсько-дяківської академії ім. Г. Хомишина.

Стефанчук С. І. – лікар – невропатолог Чортківської районної лікарні.

На початку ХХ ст. вчителі школи долучалися до діяльності товариств “Просвіта” “Січ” , “Луг” , «Сокіл” , “Рідна школа” , “Союз українок” , “Відродження. На початку 90 –их ХХ ст. майже всі вчителі вступили у відновлене товариство “Просвіта”.

З поміж сільських родин є такі, яких можна назвати вчительськими династіями: Куцюлим О.М., Куцюлим Л.А.; Цалий І.П., Цалий З.П., Цала Г.І., Курка (Цала)О.І.; Зіброцька М.М., Галушка (Зіброцька) Т.М. ; Пушкар (Джегус) В.П. Онищук (Пушкар) Н.Б. ; Пушкар (Комариця) В.І., Бойчук (Пушкар) Л.Ф.; Бойчук С.І., Бойчук І.С.; Герман (Дідик) Б.І., Герман І.П..

Багато випускників нашої школи обрали вчительську професію , навчалися та навчаються у середніх та вищих педагогічних закладах. Окремі з них повернулися працювати в стіни рідної школи : Кириченко (Кікіс) Л.В., Зіброцька (Клочан) М.М., Галушка (Зіброцька) Т.М., Цалий І.П., Цала (Пеняк) Г.І., Курка (Цала)О.І, Бойчук (Пушкар) Л.Ф, Герман І.П, Трачик (П’ясецька) І.О., Глова (Кардинал) М.М., Прийдун (Цимбал) І.М., Пиріжок (Макар) Т.М.

Історична довідка Скородинської ЗОШ І-ІІ ступенів

Історія школи села Скородинці сягає не за пам'ятних часів. Так, за переказом Підперигори Василя, жителя села Скородинці (народився 1916 р.), в селі ще у 18 столітті існувала школа, в якій навчали читати, писати і ткацькому ремеслу. Шкільний будинок, де навчалися наші предки, знаходився в центрі села. В школі навчання велося польською мовою.

У 19 столітті в селі існувала 3-класна школа, в якій дітей вчили читати, писати і церковного співу. Прізвища вчителів того періоду невідомо. Навчання велося польською мовою, заняття починалися з читання молитви теж на польській мові. Один день в тиждень проводилися заняття українською мовою. В класах вчилися разом діти українців і поляків. Щоправда на уроки релігії приходили одночасно православний священник та польський ксьондз, кожен з яких забирав своїх дітей на урок.

В кінці 19 століття в селі існувала 4-класна школа. В 20 роках 20 століття школа була 5-класною. 1-4 класи знаходилися в приміщенні основного будинку школи, а п'ятий клас вчився у будинку польського господаря, який здавав громаді в оренду одну кімнату.

У 1939 році після приходу радянської влади на західно-українські землі навчання в школі велося українською мовою, уроки релігії відмінили.

З приходом німців 1941 навчальний рік знову почався зі змінами: поряд з українською мовою, читанням, математикою, письмом ввели уроки німецької мови, відновлено уроки релігії.

З історії школи післявоєнного періоду збереглися документи від 1947 року. Школа стала 7-класною.

В окремих класах навчалось до 40 учнів.

В 40-их роках директором школи призначили хворого на туберкульоз пана Яхницького з дружиною і дочкою Арисею. Обов'язки директора фактично виконувала його дружина Тамара Іванівна, тому що чоловік був прикований до ліжка і невдовзі помер. В цей період в школі навчалось 179 учнів, з якими працювало 8 вчителів. Така кількість учнів потребувала збільшення приміщень, тому навчання проводилося в орендованих будинках .

З 1947 по 1949 рік директором школи була Яхницька Т.І.

З 1949 по 1965 рр. директором школи був Цепенда Є.Г. За його керівництва школа стала семикласною.

У 1959 –1960 навчальному році школа стала восьмирічною.

У післявоєнний період кількість дітей значно зросла, тому почалося будівництво нової школи. Її приміщення почали зводити у 1962 році і здали в експлуатацію у 1967 році. Школу будували в основному силами жителів села.

З 1965 по 1969 роки на посаді директора школи перебував Гайдукевич Я.І.. В період керівництва Ярослава Івановича приміщення нової школи здано в експлуатацію. В цей період учні беруть активну участь у громадській роботі. Разом з Юрчишин О.М. вчителем географії активно включалися у посадку навколишнього лісу.

З 1969 по 1977 роки директором школи була Стельмашук С.М. Цей період у житті школи, зі спогадів тодішніх учнів, характеризується особливим посиленням атеїстичної роботи у школі.

З 1977 по 1985 роки директором школи знову призначено Гайдукевича Я.І. В цей період в школі оформляються навчальні кабінети. Одним із кращих в районі був кабінет хімії і біології, вчитель Кирилюк М.Р. За сумлінну роботу Мілі Романівні присвоєно звання старшого вчителя, нагороджено похвальною грамотою Міністерства УРСР.

З 1985 по 1992 роки директором школи була Штогрин Б.М. За період керівництва Богдани Михайлівни почалася добудова нової школи, яку було здано в експлуатацію у 1994 році. В період керівництва Штогрин Б.М. в школу надійшли нові меблі, обладнано шкільну майстерню.

З 1992 по 2000 роки на посаді директора школи перебував Цітульський В.В. За його керівництва здано в експлуатацію нову школу, в якій містилися фізичний та хімічні кабінети, виробнича майстерня, спортивний зал, шкільна їдальня.

З 2000 по 2002 директором школи була Маланчук Б.М..

2000 рік для жителів села та Скородинської школи запам'ятається назавжди. В липні цього року по території Чортківського району пронісся сильний ураган. Внаслідок чого будівля школи сильно потерпіла. Тому за фінансуванням Міністерства аграрної політики України, яке очолював Кириленко І.Г. було зроблено капітальний ремонт школи.

У 2002 році директором школи призначено Маланчук Г.Ф.

Видатні постаті села.

Стельмашук Степан Ількович – народився 8 жовтня 1925 року в селянській сім'ї. Фольклорним надбанням С. Стельмашука є збірник у двох книгах “Пісні Тернопільщини”, виданий у 1989 році та 1993 році. А також збірка “100 пісень записаних у селі Скородинці”.

Фльорків Борис Васильович – народився 1934 року у селі Скородинці. У 1999 році автобіографічна-історико-філософська збірка “Червона калина”. На даний час Борис Васильович на заслуженому відпочинку.

Василь Михайлович Олійник – народився 14 січня 1948 у селі Скородинці.

У 1990-1992 роках – голова Тернопільської обласної Ради народних депутатів.

У 1987 році Василь Михайлович захистив кандидатську дисертацію, а у 1992 році захистив докторську.

Шевців Борис Богданович – народився 1957 році у селі Скородинці. На даний час працює хірургом у центральній районній лікарні м. Чортків.

Козак Мирослава Василівна – народилася 1948 році в селі Скородинці. На даний час працює викладачем математики у Тернопільському педагогічному національному університеті імені В. Гнатюка.

Історична довідка Сосулівської ЗОШ І-ІІ ступенів

У Центральному державному історичному архіві у Львові зберігається фонд № 348, справа 5208 під назвою «Звіти й листування про діяльність читальні в с.Сосулівка», де є зібрано більше півсотні документів.

Перший документ датовано 1900 роком, останній написаний у 1939 році, напередодні загарбання Західної України Московщиною.

В Архіві є лист уже письмєнного селянина з Сосулівки Наконєчного – Залєпового Івана від 24 листопада 1900 року, в якому він пише до Львова у товариство «Просвіта»: «... в нашєм сєлі Сосулівці хтєт людє читальні... в нас школа заложєна 1881 року... В нас би давно була читальня, але як то сє в сєлі дїє, вїт не контєтний тим».

Перша школа була заснована у звичайній сільській хаті в центрі села.

Пізніше, напередодні І світової війни, в центрі села, на місці сучасної школи була збудована досить велика двоповерхова школа, але простояла недовго. У І світову війну вона згоріла, і залишилися тільки мури. Тоді навчання знову проходило по сільських хатах. В сєлі на сьогоднішній дєнь збереглася одна з хат, де проводилося навчання. Цє хата Сапішук Ганни (Гринькової).

Школа в роки польського панування в Галичині (1921-1939 рр.)

Після відновлення польського панування в Галичині в 1920 році в сєлі була загальна (її називали повшєхна, що означало «для всіх») школа. Було 6 класів з семирічним навчанням. Школа знаходилася на проборстві біля церкви.

В школі проживав директор школи пан Лагодинський, якого було призначено на цю посаду в 1921 році, і директорував він до 1945 року. Директор був українець, але одружений з полькою, і сумлінно виконував всі вказівки поляків. В школі була сувора палочна дисципліна. Навчання проходило польською мовою, тільки кожен дєнь по одному уроку була українська мова. В основному уроки вели польські вчителі. Відмінність у навчанні дітей різних національностей, які в той час жили в сєлі (українці, поляки, євреї), була тільки у тому, що уроки релігії для українців і поляків проводилися окремо. Українців релігії навчав місцевий священник Горобець. Релігія була 2 рази на тиждєнь. Уроки розпочинали і закінчували молитвою. У релігійні свята і українські, і польські діти школу не відвідували. В школі відзначали усі польські свята: ставили концерти, читали вірші.

Дєсь із середини 20 – х років 20 століття всіх дітей шкільного віку заставляли відвідувати школу. Наповнюваність класів учнями в середньому була 20 чоловік. В зв'язку з тим, що не вистачало вчителів, навчання проходило у дві зміни.

Деякі учні через важкі матеріальні умови навіть не закінчували весь курс школи – 6 класів. Випускники нїде не продовжували навчання, працювали у власному господарстві.

В 1932-1934 рр. в центрі села на місці згарища старої школи (старі мури розвалили) побудували нову школу (ця школа стоїть і сьогодні).

Школа за радянських часів

У вересні 1939 року Західна Україна була зайнята радянськими військами, в тому числі й наше село. Польське панування було ліквідовано. В житті галичан сталися великі зміни. Зміни відбулися і в освіті. В школі збільшилась кількість вчителів до 8 чоловік. Навчання почало проводитися рідною українською мовою. Було введено вивчення російської і німецької мов і запроваджено обов'язкову семирічну освіту.

В 1941 році розпочалася радянсько – німецька війна. 5 липня 1941 року село було окуповане німцями (і визволене Червоною Армією 10 квітня 1944 року).

В селі був встановлений німецький окупаційний режим. Але навчання в школі не припинялося. Зміна у навчанні була тільки в тому, що вивчення російської мови було припинене, а посилено почали вивчати німецьку мову.

В 1944 році, після визволення села від німців, в школі було відновлено навчання довоєнних часів.

У 1945 – 1947 рр. директором школи був Гулевич. В 1947 році в нашу школу прибула молода вчителька із Житомирщини на посаду директора школи – Шемлей Варвара Харитонівна. Вона пробула на цій посаді 30 років, до 1977 року. За її директорування у школі сталося багато змін. Біля школи на стовпі був встановлений дзвін, величиною з відро, яким кожного ранку черговий вчитель дзвонив пів дев'ятої, попереджаючи учнів, що пора іти у школу (годинників в селі майже не було).

В 1947 році в нашій школі був створений перший загін червоногалстуків. В 1949 році - першу піонерську організацію (4 загони).

В 1950 році в школі вже працювало 13 вчителів. Два з них були місцеві, а решта - зі Східної України. Учительський колектив був молодий, згуртований, творчий, працьовитий. В колективі панувала дружба, довіра і злагода.

Директор школи Варвара Харитонівна була чудовим організатором як учительського, так і учнівського колективу, вміло розв'язувала конфліктні ситуації як в школі, так і в селі Мала велику повагу серед односельчан.

В 1961 – 65 рр. до старого корпусу школи було добудовано новий двоповерховий корпус із 4 кімнат.

У 1977 – 1992 рр. директором школи працював Ландига Микола Григорович, який вмів згуртувати педагогічний колектив і бути добрим керівником школи.

В 70 – 80 – х роках 19 століття в школі велася велика пошукова робота. Учні школи під керівництвом Ландиги Миколи Григоровича розшукали майже усіх родичів воїнів, які загинули за визволення с. Сосулівки від німецьких загарбників. Часто з ними організовувалися зустрічі в с. Сосулівці під час святкування Дня Перемоги.

Школа сьогодні

З 1992 року директором школи працює Миколишин Василь Федорович. В цей час в школі працював в основному молодий колектив. Всі вчителі були активні, брали участь у сільській художній самодіяльності, проводили чимало різноманітних заходів в школі, селі. Особливо багато організовувалося цікавих екскурсій з учнями в такі міста, як Кам'янець – Подільський, Тернопіль, Брест, Київ і інші місця.

В 90-ті роки, з проголошенням Незалежної Української держави, були великі труднощі у фінансуванні школи. Тому доводилось часто звертатися за допомогою до меценатів.

В 2003 року фінансування школи з боку держави покращилось. Завдяки цьому в 2003 році школа була газифікована. В 2004 році добудовано тамбур до спортивного залу. У 2006 році поновлена зовнішня штукатурка школи.

Велику допомогу школі надали меценати, вихідці із села Сосулівки. У 2007 році повністю замінено всі 39 вікон школи за кошти Качура Павла Степановича.

У 2008 році заасфальтовано шкільне подвір'я, спортивну площадку, доріжки завдяки меценату Холоднюку Зеновію Васильовичу.

На сьогодні у Сосулівській ЗОШ І – ІІ ступенів навчається 91 учень, сформовано 9 класів. У школі працює 17 вчителів, 10 з яких - випускники нашої школи. У школі є дві родинних вчительських династії: Миколишиних і Пельвецьких.

З 1935 року по 2009 рік 97 учнів закінчили школу з відзнакою.

Серед випускників школи є вчені з науковими званнями, викладачі вузів, технікумів, училищ, коледжів, видатні діячі культури і мистецтва, військові спеціалісти, юристи.

Випускник школи 1965 року Гап'як Іван Григорович – відомий художник України, професор Львівського інституту прикладного мистецтва.

Учень школи 1961-1965 рр. Качур Павло Степанович - народний депутат України четвертого скликання, у 2005 році займав посаду міністра будівництва, архітектури та житлово – комунального господарства, у 2007-2008 рр. займав посаду голови держадміністрації Сумської області.

Випускник школи 1976 року Холоднюк Зеновій Васильович у 2001-2004 роках - директор найуспішнішої Київської обласної дирекції НАСК «Оранта», у 2008 – 2009 рр. працює в Кабінеті Міністрів України заступником голови Управління автомобільних шляхів України, з 2009 року – голова правління Укравтодору.

Випускник школи 1986 року Погріщук Борис Васильович- доктор економічних наук, професор, очолює Вінницький інститут економіки.

Історична довідка Староягільницької ЗОШ І-ІІ ступенів

Школа у селі Стара Ягільниця була ще у 18 ст. Перше приміщення її побудоване одночасно з будівництвом церкви в 1794 р. Зведенням цих важливих для села споруд займались пани Развадовські, котрі тоді володіли с. Ягольницею Старою.

Першим вчителем у селі був Вінцент Ясінський. Школою тоді була невеличка хата тривіальна (початкова), один вчитель. Змінив його Самійло Ласовський.

На початку 90-х років 19 ст. вчителем і керівником школи був Петро Коструба (1850-1926 рр.), родом із Золочівщини. У 1910 р. сім'я Кострубів залишає Стару Ягільницю і переїжджає в м. Станіслав. Керівником школи стає Олексій Шевчук із с. Шульганівки. Актив села та отець Мар'ян Крушельницький мріяли побудувати церкву та нову школу. У 1914 р. звели школу, але не закінчили, бо перешкодила Перша світова війна.

У час війни школа не працювала. У 1921 році у село прийшли вчителі Цибульські - Іван Тимофійович та Іванна Михайлівна, на долю яких випало завершити будову школи. А тим часом навчання двох класів проходило на Горбі у старій сільській хаті.

Від 1930 р. школа була трикласною. У середині 30-х років були вже третій - п'ятий класи. Прийшли нові вчителі: Ян Баліцький, пані Пйонтровська. До 1939 р. була семирічна і п'ять учителів навчали 165 учнів.

За німецької окупації школа працювала. В 1944 р. було збито дах на будинку школи, і вона згоріла. Тоді школою стала новозбудована хата Сапіщуків (Яремко), які були в підпіллі, а потім загинули. Директором був Богдан Будник.

У 1946-1950 рр. директором працював Корнило Шевчук, уродженець Старої Ягільниці. Під його орудою було відремонтовано двоповерховий будинок школи, який служить до сьогодні. У 2014 році йому виповнилося 100 літ...

У школі навчається 47 учні. Їх навчають і виховують 13 вчителів. Директор школи - Сенів Надія Ігорівна.

Історична довідка Товстенківської ЗОШ І-ІІ ступенів

У 1929 році в с.Товстенке збудовано школу на кошти жителів села. Першим директором був Куркевич.

У 1955 р. директором школи був Геваницький Юліан Автанасович, після нього - Денисенко Клавдія Яківна. Перехід від 5 до 7 років навчання проходив поступово. При школі діяв театральний гурток, яким керував вчитель історії Шумко Йосип Максимович.

1977 р. - директор школи Парадовський Остап Іванович. У 1979 р. школа - восьмирічна, у ній працювало 11 учителів, які навчали 220 учнів.

1982 р.- директор школи Говенко Марія Михайлівна.

1984 р.- Ільницька Ірина Василівна. У той час працювали вчителі-випускники: Сороківська Г.І., Чорненька М.С., Монастирська С.М., Пирожук О.О., Монастирська В.М., Парадовська Д.А., Шумко Й.М.

У 1994 році - директор школи Ковальчук Віктор Дмитрович.

З 2003 р. по даний час - директор школи Качмарська Марія Богданівна.

У Товстенському народилися: діяч ОУН і УПА Я. Білінський, громадсько-політичний діяч С. Голубович, письменник, журналіст Р. Колісник, громадський діяч Є. Романюк.

Школа гордиться своїми випускниками, які повернулися у рідні стіни вчителями: заступник директора з навчально - виховної роботи - Чайківська С.Р., Монастирська Г.І., Сойма О.С., Лозінська Н.С., Возна Н.В., Мацейко Г.Я., Бєсяда Р.Я., Левковська М.М., Бойчук О.М., Гоцалюк С.А.. Не можна не згадати наставників, які сьогодні на заслуженому відпочинку: Чорненька М.С., Парадовська Д.А., Сороківська Г.І., Пирожук О.О.

Пишається школа своїми випускниками:

- Гершун В.І.- директор Комунального підприємства "Дитячого санаторно-оздоровчого комплексу"- "Електронік-Рівне" Рівненської міської ради;
- Сороківський І.В.- начальник вагонного депо м.Тернопіль;
- Яворський Б.І.- викладач кафедри рисунку Львівської Національної Академії мистецтв;
- Рикалюк Р.Є.- викладач фізики, завідувач обчислювальним центром Львівського університету ім.І.Франка;
- Качмарський Б.П.- сільський голова та багато інших.

Педагогічний колектив школи дбає про самореалізацію кожної особистості та виховання патріотів рідної України.

Школа є центром духовної, культурно-просвітницької роботи в селі.

Історична довідка Улашківської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Перша школа збудована у с.Улашківці 1857 року в період австро-угорського панування. Школа була чотирьохкласною з українською мовою навчання. У часи польської окупації в 1934 році школа стала семирічною. Навчання велося на польській та українській мові. Діти вчилися у трьох приміщеннях. Перше – стара школа (головна) – 4 класи, друге – 2 класи, третє – 1 клас. За радянських часів під школу було відведено ще дві будівлі, і таким чином, уроки проводилися в 5 шкільних приміщеннях.

Середня школа діє в селі з 1957 року. За 50 років в селі отримали середню освіту більше 2000 чоловік; з них вищу – біля 500; 30 випускників отримали золоті і срібні медалі; багато учнів нагороджено грамотами районного і обласного відділу освіти; 8 учнів – лауреати республіканських конкурсів. Улашківські школярі – триразові призери обласного

конкурсу «Нащадки козацької слави» (2006-2008 р.р.), лауреати Всеукраїнського конкурсу екологічних бригад (2008).

Протягом останніх 50- ти років директорами школи працювали: Федорець А.П., Лисак П.В., Стефанюк І.В., Гриньків С.М., Драбик І.С. В даний час більшість вчителів уродженці села і випускники даної школи.

Сучасне приміщення школи побудоване на пустирі, так званій «толоці», де проводились відомі «Улашківські ярмарки». Будівництво велось протягом 1965-1966 рр.. Перший навчальний рік (1966-1967) зібралося 359 учнів і 21 вчитель.

Першим директором школи був Лисак П.В.

У 2018/2019 навчальному році в школі навчалось – 96 учнів і працює 22 вчителі. З 2010 року педагогічний колектив очолює Дідик А.Г.

Історична довідка Шульганівської ЗОШ І-ІІ ступенів

За переказами старожилів села Шульганівка перші спогади про школу пов'язані з будівництвом церкви, яку було побудовано в 1878 році. Десь приблизно в цих роках з'являються перші згадки про церковно-приходську школу.

Наступні спогади про школу зв'язані з побудовою приміщення школи за Австро-Угорщини. В цей час в школі діяв філіал товариства "Просвіта". Головою Просвіти був Демко Дудка.

За часів панування Польщі дітей вчили Шевчук Олекса та його дружина Настя. Приміщення школи збереглося і до сьогоднішнього дня.

В 1964 році побудоване нове приміщення школи, яке знаходилося в центрі села. Школа складалася з шести класних кімнат та учительської.

1986 рік на північно-західній околиці села виросла двоповерхова, вікнами — до сонця, красуня - школа. Побудована за кошти місцевого колгоспу, вартістю 454 тисячі карбованців.

Цеглину до цеглини вкладали в стіни школи руки будівельників з МПМК-19, де

начальником тоді був Микола Васильович Червінський. Велику допомогу їм надавали односельчани - В.Т.Пельвецький, В.Г.Мудрий, В.С.Максимів, М.Г.Мудрий, О.М.Гедеон.

Школа розрахована на 192 учнівських місця. В ній - 12 класних кімнат, з них: комбінована майстерня технічної праці, кабінети української мови, біології, обслуговуючої праці, інформатики і математики, англійської мови та зарубіжної літератури, музики, класні кімнати для учнів початкових класів, учительська, кабінет директора, бібліотека, спортивний зал.

Більша частина педагогічних працівників школи - це її випускники: Іванків О.В.Папушка, Т.М.Корнят, Г.С.Дика, Н.Б.Білоус М.Г., які після закінчення навчальних закладів повернулися працювати в стіни рідної школи.

29 років директором школи працює вчитель (вищої категорії) географії Шпортак Дмитро Степанович.

Історична довідка Ягільницької ЗОШ І-ІІІ ступенів

У другій половині ХІХ століття в Ягільниці дещо поживалося культурне життя. 1852 року була відкрита так звана тривіальна (звичайна) школа, а 15 квітня 1885 року відкривається трирічна нижча крайова рільнича школа, яка перебувала на державному утриманні і частково працювала за рахунок графа Кароля Лянцкоронського.

В кінці ХІХ - на початку ХХ ст. в селі було збудовано приміщення для школи. Зводилася вона на кошти місцевого бюджету, а також тютюнової фабрики, частково держави. За часів польського володарювання в Ягільниці діяла семирічна школа імені Конарського з польською мовою навчання, проте вона була недоступною для дітей бідняків.

Директором школи під час Першої світової війни був Владислав Сойка. У містечку працювали семикласна школа, у якій викладання відбувалося польською мовою, двокласна мішана.

У жовтні 1923 року Ягільницькій семирічній школі присвоєно ім'я Станіслава Конарського.

Після Другої світової війни, першого вересня 1944 року, почала функціонувати середня школа, в якій здобували освіту випускники семирічок з довкілля. Вона розміщувалася у п'яти корпусах.

За рішенням громадськості села (ініціатори К. Копейкіна, Є. Гресько) та за підтримки державних структур в селі почали зводити нову школу. Споруджувалася вона з січня по 31 серпня 1974 року. Ця будова була народною. Крім будівельників, які зводили школу, брали участь у будівництві учні та батьки. Велику допомогу надали місцевий колгосп ім. Г.Димитрова, Ягільницький кінзавод, Ягільницький тютюново- ферментаційний завод та сусідні господарства. З бюджету держави на її спорудження було асигновано 450 тис. карбованців. Сьогодні в школі здобувають освіту 165 учнів, а навчають їх 28 вчителів.